

Pedagógiai Program

Nevelőtestület elfogadta: *Fajkis János*

Készítette: Fakan Zsuzsanna
.....*4/2024*.....sz. határozat
Időpont: *2024. 04. 17.*.....

Fakan Zsuzsanna

ellenőrzési terv tartalmazza. A csoportlátogatások során összegyűlnek azok az ismeretek, amelyek arra utalnak, hogy mennyiben segíti a program a gyermek fejlődését, nevelését. Az ismeretek alapján az igazgató, a nevelőtestület segítik az egyes pedagógus munkáját a program célkitűzéseinek megvalósításában. Amennyiben szükséges, szakembereket is igénybe veszünk. Az óvodapedagógusok egymás gyakorlati munkáját segítsék a napi életből vett tapasztalatokkal, ötleteikkel, a hibákat tárják fel, ez okulásul szolgáljon másoknak is.

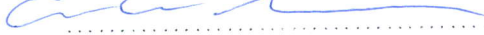

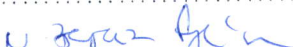

Az óvoda nevelési programját a bevezetés után egy év elteltével és öt év elteltével felülvizsgáljuk. Törvényi változás miatt is szükséges lehet a felülvizsgálat és a változtatás. Az értékelést a nevelőtestület tagjai végzik. A vizsgálat során a nevelés eredményességét és az elért fejlődési jellemzőket veszik alapul.

Legitimációs záradék

Nevelőtestület

A helyi óvodai pedagógiai programot elfogadom.

Albertirsa,

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Szülői szervezet

Véleményezési jogkört gyakoroltam az óvoda helyi pedagógiai programjának elfogadása előtt

Albertirsa,

 Szülői szervezet vezetője

Igazgatótanács

Véleményezési jogkört gyakoroltam az igazgatótanács képviselőjében a helyi óvodai pedagógiai programról

Albertirsa,

.....*Horvát Ágnes*.....Igazgatótanács képviselője

Fenntartó

Az Irsai Evangélikus Egyházközség, mint az óvoda fenntartója a helyi óvodai pedagógiai programot jóvá hagyom.

Albertirsa,

.....*Csádó Balázs*.....
Csádó Balázs
fenntartó képviselője

Pedagógiai Program

Nevelőtestület elfogadta:

Készítette: Fakan Zsuzsanna

.....sz. határozat

Időpont:

Tartalom

Az óvoda jellemző adatai	2
Bevezető	3
Az evangélikus óvoda teológiai -pedagógiai alapvetése	3
Az óvoda bemutatása.....	5
Gyermekkép, óvodakép.....	8
Gyermekkép	8
Óvodakép.....	10
Az óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	13
Az óvodai nevelés feladatai.....	14
Az egészséges életmód alakítása	15
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	20
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
Óvodánk egészségnevelési programja:.....	28
A szomatikus nevelés feladatai	30
A mentálhigiénés nevelés feladatai	32
A szociális egészség fejlesztési feladatok	33
Az óvodai élet megszervezésének elvei	38
Személyi feltételek	38
Tárgyi feltételek	40
Az óvoda épületének legfőbb jellemzői	40
A játéktevékenység eszközei.....	41
Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközök.....	42
Egyéb tárgyi-dologi eszközök	43
Az óvodai élet megszervezése.....	43
Az óvoda kapcsolatai.....	49
A család és az óvoda kapcsolata.....	50
Gyülekezet-óvoda.....	53
Az óvoda kapcsolatai egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel.	53
Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	54
Játék.....	55
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	59
Verselés, mesélés.....	62
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	64

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	66
Mozgás	69
A külső világ tevékeny megismerése	71
Munka jellegű tevékenységek	75
Az óvodába és az iskolába lépés feltételei.....	77
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	79
Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése.....	81
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése:	83
Az óvoda nevelési programjának értékelése	89
A pedagógiai program elfogadása.....	89
Legitimációs záradék.....	90
Függelék.....	92
Melléklet.....	116
Törvényi háttér	116

Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodája

Az óvoda pontos címe, telefonszáma:

2730 Albertirsa, Arany János u. 4.

06/53 371 765

Az óvoda fenntartója:

Irsai Evangélikus Egyházközség

Az óvoda fenntartójának címe, telefonszáma:

2730 Albertirsa, Luther u. 3.

06/53 370 600

OM azonosító: 032807

Az óvoda alapításának éve: 1994.

A működést engedélyező szerv neve, címe: Pest Vármegyei Kormányhivatal

Az óvoda igazgatója, a program benyújtója:

Fakan Zsuzsanna

Bevezető

Az 1990-es évektől a magyarországi társadalmi-politikai változások lehetővé tették a történelmi egyházaknak, hogy nevelési és oktatási intézményeket tartsanak fent.

Evangélikus óvodánkban Jézus szavának engedelmeskedve:

„Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermek, mert ilyeneké a mennyek országa.” Mt. 19,14

Szeretnénk segítséget nyújtani a szülőknek, hogy a megkeresztelt gyermekeiket a hit ismertére, gyakorlására neveljék.

Óvodánkban a nevelési alapelvek a Biblia üzenetére épülnek. A Biblia a gyermekek neveléséhez is világos, határozott koncepciót ad. Intézményünkben az egész napot át kell hatnia a keresztény szellemiségnek, ezért e dokumentumot az óvodánkban dolgozó pedagógusok maguk alakították ki.

1999. szeptember 1-től minden óvodának saját nevelési programmal kell rendelkeznie, amely összhangban áll az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal, valamint figyelembe veszi az aktuális törvényi szabályozást, melyet a függelék tartalmaz. Programunkban szeretnénk bemutatni, hogy elképzelésünk szerint mit jelent a bibliai integráció a nevelésben és a tevékenységek megszervezésében.

Az evangélikus óvoda teológiai -pedagógiai alapvetése

„A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló óvodák fenntartásában és működtetésében. A /...intézmény neve.../-ban arra törekszünk, hogy Krisztus személyén tájékozódó Isten-hitünk vezéreljen minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus óvoda legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus óvodában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus óvodában követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja: *Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.* (Lk 18,16) Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Ezért óvodánk

arra törekszik, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki felnövekedését. Figyelünk arra, hogy a nevelés minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

Ezért óvodánk

olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a személyiség kibontakoztatására, a hit megszületésére, a családok számára pedig a keresztyén közösségben hordozott közös felelősség megélésére. Tapintatot, védelmet, személyességet nyújtunk. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, intézményi lelkészeink, óvodapedagógusaink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A Biblia

Az evangélikus óvoda a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozik. Emiatt központi kérdésnek tartja az

Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartja szem előtt.

Ezért óvodánk

segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusaink pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik.

A közösség

Az evangélikus óvoda Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség – szülők, óvodapedagógusok, gyermekek - arra hívtak, hogy Krisztus tanítványává, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.”

Az óvoda bemutatása

Albertirsa az Alföldön, Budapesttől 55 km-re helyezkedik el.

Településünkön két evangélikus gyülekezet van. Az Irsai Evangélikus Egyházközség élve a törvény adta lehetőséggel, 1994-ben elhatározta, hogy óvodát alapít.

Községünkben az önkormányzat óvodái jól működnek ugyan, az Irsai Evangélikus gyülekezet tagjaiban azonban mégis felmerült az igény az egyházi óvoda életre hívása iránt.

A gyülekezet tagjai felismerve a 3-6 éves kor meghatározó fontosságát az emberi élet szempontjából, egy olyan óvodát kívántak üzemeltetni, ahol ingergazdag környezetben, a felnőttek által közvetített pozitív példák utánzásával érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkörben nevelkedhetnek a gyermekek.

Ezt a feladatot a gyülekezet egy új épület építésével kezdte.

1994. március 19-én megtörtént az óvoda épületének alapkövetétele. Az öt hónap alatt felépített óvodát, 1994. augusztus 21-én Dr. Harmati Béla püspök úr felszentelte.

1994. szeptember 10-én a kor követelményeinek megfelelő esztétikus környezetet várta az első kis „mustármagokat”.

Isten áldásával indulhatott az óvodai nevelő munka.

Az évek során egyre nagyobb igény volt az óvoda bővítésére, illetve gyermekeink sokoldalú fejlesztését célozva szükségesnek tartottuk tornaterem kialakítását.

2008 őszétől már három csoporttal és tornateremmel vártuk gyermekeinket. Mivel az óvodában folyamatos beiratkozás van, ezért 2008 év végén igény merült fel a leendő szülők és a fenntartó részéről a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodánkba való nevelésére. Szakmai, személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett 2009 őszétől elindulhatott óvodánkban az inkluzíve nevelés, amely óvodánk 4 csoportjában valósul meg.

Az alapító okiratban megfogalmazottak szellemében az intézményünkben folyó nevelés célja:

- a gyermeki személyiség kibontakoztatása, a készségek és képességek fejlesztése
- az óvodás korú gyermekek (3-6-7 éves) keresztyén szellemű nevelése

Feladatunkat, amely az egész óvodai életet átszövi, a szeretet parancsának engedelmeskedve végezzük:

„Szeresd az Uradat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és felebarátodat, mint magadat.” Lk 10, 27

137/1996. (VIII.28.) Kormányrendelet mellékletében kiadott **Óvodai nevelés országos alapprogramjára** építve készítettük el első ízben a helyi óvodai nevelési programunkat.

A programot négy vegyes életkorú csoportra, maximum 100 gyermek gondoskodó nevelésére terveztük. Az alapprogram szerint lehetőséget biztosítunk az átgondolt innovatív törekvésekre. A gyermek csoportok tagjai elsősorban evangélikus vallásúak, de lehetőséget biztosítunk más felekezetű gyermekeknek is ahhoz, hogy óvodánkba járhassanak.

Albertirsa város kedvező földrajzi helyzetének és infrastruktúrájának köszönhetően a gyermeklétszám nem csökken.

Óvodánk minden dolgozója törekszik a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére, az emberi jogok és gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásának megerősítésére az egyenlő hozzáférés biztosításával részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodát használók szociális helyzete igen különböző. Eltérő a szülők iskolázottsága, tájékozottsága is. A családok közötti szociális helyzetből adódó különbségeket odafigyeléssel, a törődés örömeinek átélésével, a családok tapintatos segítségével igyekszünk kompenzálni.

A fenntartó és a helyi önkormányzat szociális hálójának kihasználásával segítjük a családokat a megfelelő intézmény és ellátási forma megtalálásában.

Óvodánkban a testvérpárok egy csoportba járhatnak, ezzel is megkönnyítve a szocializációs folyamatot.

Fontosnak tartjuk a társas együttélés alapvető normáinak, szokásainak szilárd kialakítását, a gyermeki személyiség felkészítését az **ÉLETRE**.

Óvodánkból a gyermekek a szülők választása szerint a település evangélikus iskolájába, az önkormányzat iskolájába vagy a Katolikus Iskolába kerülnek.

A három, illetve négy év alatt szeretnénk olyan nyitott gyermeki személyiséget nevelni, aki kész az ismeretek befogadására, egészséges lelkülete pedig az Istenbe vetett hiten alapszik.

Gyermekkép, óvodakép

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nem csak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”

(Hermann Alice)

Programunk nevelési koncepciója, a gyermekkép, óvodakép felvázolása, hitvallásunk kifejtése, nevelésfilozófiánk megfogalmazása.

Gyermekkép

Az Úr Istentől kapott feladatunk:

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon!”

(Péld 22,6)

Pedagógiai munkánk a gyermeki személyiségből indul ki.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül és érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük, ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést.

Programunk célja a vegyes korosztályú közösségben a keresztyén értékek közvetítésével az óvodáskorú gyermekek szeretetteljes gondozása, nevelése, a gyermekek egyéni különbségeinek tolerálásával, a gyermeki személyiség fejlesztése. Egy intelligencia bázis életre szóló alapjainak lerakása, a test a lélek, a szellem kisgyermekkorai harmóniájának megteremtése, a jó közérzet kialakítása, identitás tudatuk fejlesztése. Az egészséges testi állapot legtagabb értelemben vett tanulási vágy és képességek kialakítása, amely a világ egészre nyitott érzékenységet mutat. A gyermekek hitben és hitre való nevelésére azok a munkatársak hivatottak, akik teljes szívvel befogadják Isten Igéjét és a nap egészét áthatva nevelik a gyermeket elsősorban személyes példaadással.

A gyermekkor kihat a jelenre és jövőre. A gyermeki személyiséget akkor tartjuk tiszteletben, ha biztosítjuk számára az Istennel való találkozás lehetőségét is. Minden gyermeknek joga van érezni, hogy ő Isten áldása és védelme alatt él.

Jézus Krisztus maga fordult a gyermekekhez.

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket
és ne tiltsátok el tőlem őket...”

(Márk 10,14)

Ez érvényes hívás a világ minden gyermekére, a gyengékre, a betegekre, a fogyatékosokra is.

Jézus Krisztus a gyermeki lelkületet a keresztyén lelkület példaképeként tartotta. A gyermek fönntartás nélküli bizalommal fordul szülei, óvónői, az őt körülvevő felnőttek felé. A gyermek fejlődő személyisége nagymértékben függ az őt körülvevő környezet hatásaitól. A gyermek teljes értékű ember, ki testből, lélekből áll, ezért testi és szellemi táplálékra egyaránt szüksége van.

„Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem
igével, amely Isten szájából származik.”

(Máté 4,4)

Nevelésünkkel értékeket szeretnénk közvetíteni a gyermek felé. Szilárd értékeket, amelyeknek a Biblia a mércéje. Célunk, hogy nevelésünk során minden gyermeki személyiséget a szeretet parancsa vezéreljen. (Lk 10,27)

Segítenünk kell a gyermeket a szeretet gyakorlásában. Nevelésünkkel Isten igéjének igazságait szeretnénk oly módon közvetíteni, hogy felkeltsük a gyermek érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

Tanulja meg értékelni és tisztelni Isten útjait és igyekezzon a saját akaratából azon járni. A gyermek önálló személyiség, mindegyik a maga egyéniségének megfelelően reagál. Isten segítségét kell kérnünk ahhoz, hogy egy-egy gyermek egyéniségének megfelelően legyünk képesek továbbítani Isten igazságait számára. Ismernünk kell tehát minden gyermeket külön-külön, az egyéniségét, jellemét, fejlettségi állapotát, igényeit testi-lelki, érzelmi vonalon egyaránt.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Tudjuk, nem azzal nevelünk igazán, amit mondunk, hanem amit teszünk. Az óvodapedagógus megjelenése, viselkedése tükröződik a gyermekek magatartásában.

Nevelésünkkel nemcsak elméleti igazságokat szeretnénk nyújtani, hanem életigazságokra nevelő tevékenységet szeretnénk végezni, ezért fontosnak tartjuk, hogy az ismeretekhez milyen lelkiismeret társul, a lelkiismeretet pedig fontos, hogy milyen ismerttel töltjük meg.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, ezért igyekszünk olyan családias, „fészek meleg” hangulatot, otthont teremteni a gyermekek számára, hol a szülő biztonságban tudhatja gyermekét.

A szülő és a nevelő kapcsolatát őszinte bizalom és kölcsönös együttműködés jellemezze. Ebben – a gyermek számára – új élethelyzetben szeretnénk éreztetni, hogy az óvó néni, dadus néni gondozza, ápolja, óvja, védi őt. Szeretetteljes, érzelmileg biztonságos környezetet nyújt számára.

Megtanítjuk arra a gyermekeket, hogy a családi környezetet kiegészítve hogyan éljenek a kortársai között, de biztatást kapnak arra, hogy a nagy közösségben is bátran kinyilváníthatják érzelmeiket. Az összetartozás érzése, az egymás iránti felelősségérzet, az egymás elismerése, bátorítása, a toleráns magatartás, mind-mind az óvoda természetes életterében a személye fejlődését szolgáló tevékenység. Figyelmet fordítunk az óvoda óvó- védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkcióinak érvényre jutására.

„Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.)

(ONOA)

Fontos, hogy óvodánkban szem előtt tartsuk a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságait, az eltérő fejlettségi szintjeit. Az óvodai nevelésben alapelvünk az elfogadás, szeretet, tisztelet, megbecsülés és bizalom megalapozása.

Az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit a szabad játék lehetőségének megteremtésével is igyekszünk biztosítani.

Nagy gondot fordítunk a prevenciós, a korrekciós, a kompenzáló tevékenységekre, hogy a részképesség zavarokkal küzdő gyermekeknek külön tudjunk segítséget nyújtani.

Megkíséreljük a fejlődési hiányokat, fogyatékoságokat és a nem egyenlő képzettségi előfeltételeket kiegyenlíteni. Megtanítjuk a gyermekeket a türelmesebb, toleránsabb magatartásra a keresztyén értékek alapján. Az érzelmi-értelmi nevelés területein meglévő hiányokat és sérüléseket óvodánk igyekszik „gyógyítani”, bizalmat, elismerést, védelmet, tanácsot, segítséget, kitartást adva szülőknek és gyermekeknek egyaránt.

Nevelési filozófiánkat meghatározó tényezők:

- az élő Istenbe vetett hit
- a társadalom elvárásai
- az óvoda használók igényei
- kiemelt feladatunknak tekintjük a gyermeki személyiség környezettudatos magatartásának kialakítását
- a migráns, ill. nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

Az óvoda nevelési céljaival, működési rendszerével egyrészt a keresztyén értékek közvetítését, illetve a gyermeki szükségletek kielégítését igyekszik biztosítani, másrészt pedagógiai és kulturális szolgáltatásával megpróbál megfelelni a szülői elvárásoknak.

Gyülekezeti fenntartású óvodánk attól lesz evangélikus, hogy:

- a benne tevékenykedőket a nyitottság és egymás elfogadása jellemzi
- az intézmény munkavállalói szívesen vesznek részt a közösség alakításában

- jókedvűen, képességeiket maximálisan kihasználva végzik munkájukat
- a pedagógusok szeretnek énekelni, szeretik a zenét és a kultúrát
- a nevelőtestületre az összetartás a jellemző
- a közösségi helyeken használjuk az evangélikus és keresztyén szimbólumokat
- a nevelőtestület tagjai a más felekezeti testvéreket elfogadják, segítik és az ökumenéra törekednek
- a családot és a gyermeket Isten ajándékának tekintik
- fontosnak tartják a környezettudatosságot és a teremtésvédelmet
- Egymás terhét hordozzák

Küldetésünk:

Meggyőződéssel valljuk, hogy Isten hívott el bennünket arra, hogy a tőle kapott talentumokat hasznosítsuk a kisgyermek épülésére.

Valljuk, hogy ha valaki nevel, minden eszközzel nevel: példaadással a beszédben, a magaviseletben, a keresztyén szeretetben, a jóakarásban és a hitben.

Óvodai nevelésünk során a gyermeki személyiség érési folyamatában nem észlelhető azonnal az eredmény, de reménységünk szerint a „mustármagnyi” hit, amit elvetünk ezekbe a gyermekekbe, az évek során „nagy fává”, szilárd, erős hitté fejlődik, amelynek birtokában felnőtt korokra boldog, megelégedett emberek lehetnek, akiknek embertársaikhoz való viszonyát az együttérzés, segítőkészség, megértés, a másokat toleráló magatartás jellemez.

Olyan nevelőtestület kívánunk lenni, akik képesek a folyamatosan megújulni, a kor követelményeinek, ill. partnereink igényeinek figyelembevételével modell értékű munkát nyújtani.

Az óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapoknak. Óvodánkban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmi gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt. A szülőkkel való nyílt párbeszéd és szoros együttműködés legfontosabb színterei. Jó lehetőséget teremtenek a kevésbé aktív és nagyon elfoglalt szülőkkel való találkozásra és elbeszélgetésre. Lehetőséget kínálunk az óvoda sajátos arculatának a bemutatására, az irsai evangélikus gyülekezet közösségében élő hívő emberek (felnőttek és gyermekek) örömteli együttlétére. Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésnek, hiszen a sokféle tevékenység az esztétikai élmények hatása, a közösségi érzés mind-mind pozitívan hatnak. Óvodásaink a tanévnyitó és tanévzáró istentiszteletek ünnepélyes alkalmain megtapasztalhatják, hogy felnőttek és gyermekek éppen olyan bizalommal, szeretettel és alázattal fordulnak Istenhez, mint ahogy azt az óvodai közösségben átéljük. Ebben a nagy közösségben éljük át az Isten áldásával indulás és az Úr Isten felé forduló hálaadás örömét. Gyermekeink örömmel vesznek részt az ünnepet megelőző előkészületi munkákban.

Október 23-án megemlékezünk nemzeti hőseinkről.

A **reformáció** ünnepén felidézzük a gyermekekkel evangélikus elődeink küzdelmét az igaz hitért. November közepétől az első **adventi** gyertya meggyújtásával Isten szeretetére az emberi tisztítására, a szeretetteljes egymásra figyelésre hangoljuk a gyermek és közösséget.

A **mikulás** ünnep egyházi eredetére utalva kiemeljük nevelésünkben az egymás megsegítésének boldog örömét, az ajándékkészítés, adás örömét.

A **karácsonyi** és **virágvasárnapi** gyermek ünnepély, melyet az imateremben tartunk (a gyülekezet összes gyermekével), olyan örömteli alkalom, ahol kisebbek és nagyobb együtt hallják az óvodában is már megismert bibliai történeteket, amely ebben a közösségben megerősítést nyernek. Megtapasztalják, hogy olyan közösségnek a tagjai, amelytől nem szakadnak el az óvodás évek végén, hanem folytatódik, s bizalommal fordulhatnak egymás felé életük végéig. Megtanulják a karácsonyi ünnep legnagyobb ajándékát:

„Ne féljete, mert Megváltó született néktek.”

Csakúgy, mint a virágvasárnap üzenetét:

„Áldott a Király, aki jó az úrnak nevében.”

Vízkereszt ünnepéhez kapcsolódó történeten keresztül közelebb juttatjuk a gyermeket a szerető Istenhez.

Farsang idején mókás jelmezekben énekekkel, rövid versekkel, tánccal búcsúztatjuk a hideg telet.

Március 15-én megemlékezünk hazánk forradalmáról és szabadságharcáról, mely az idegen elnyomás ellen folyt. A forradalomra emlékezve zászlókat és kokárdákat készítünk és az ünnephez illő versekkel és énekekkel tisztelgünk a hős katonák emlékműve előtt.

A **húsvéti** feltámadás örömteli ünnepét megelőzi nagyheti elcsendesedés sorozatunk, és a **Nagypéntek** gyásza, amikor óvodánk zárva van.

A **Mennybemenetel** ünnepén beszélünk a gyermekeknek arról, hogy Jézus értünk jött a földre és visszament az Atyához. Eltűnt ugyan a tanítványok elől, mi sem láthatjuk a szemünkkel, de jelenlétét érezzük, mert lelkével szívünkbe költözött.

Anyák napja a legkedvesebb óvodás ünnepünk. Az édesanyáknak és a nagymamáknak a gyermekek által készített ajándékokkal, dalokkal és versekkel köszönik meg a gyermekek a sok-sok fáradozást óvodában és a templomban egyaránt.

Gyermeknapon apró ajándékokkal, udvari játékokkal, közös fagyizással kedveskedünk óvodásainknak.

Évzáró, ballagási ünnepélyünkön az év során tanult dalokból, dalos versekből kötünk össze egy csokorra valót. Rövid jelenettel színesítjük az ünnepélyt. Búcsúztatjuk a ballagó óvodásokat, kiknek útravalóul a jelképes tarisznyát és a tudásra utaló könyvet ajándékozunk.

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az **értékorientált** közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Óvodai nevelésünk *fő feladatait* az Óvodai nevelés országos alapprogramjának szellemében a következő területeken végezzük és egészítjük ki.

- Az egészséges életmód alakítása területén abból indulunk ki, hogy a test a lélek temploma
- Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosításánál a keresztyén erkölcsöt tartjuk szem előtt.
- Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósításánál a Biblia üzenetét is közvetítjük.

A gyermekeknek szükségük van védettségre, bizalomra és elismerésre. Minden gyermek meg akarja tapasztalni, hogy életük, egyéniségük önálló.

Adottságaikat, készségeiket és képességeiket fel kell ébreszteni, fejleszteni kell.

Óvodánkban biztosítunk a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez olyan egészséges és biztonságos életteret, ahol képességeit megélheti, kipróbálhatja, és abban megerősítést kap.

Az egészséges életmód alakítása

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.”

(ONOA)

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési- oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Óvodánkban a fizikai szükségletek kialakításához megfelelő tiszta környezetet, eszközöket, időt és segítséget biztosítunk.

Csoportjainkban egyszerű és állandó szokások alakultak ki, melyek lehetővé teszik a gyermekek számára a testápolás, az egészségmegőrzés a személyi higiéné és a környezet tisztasága iránti igény kialakítását, szokássá válását. Az egészséges

életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása óvodás korban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- - megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészség megőrzés szempontjából igyekszünk óvodánkban a természet közeli életmódra szoktatni a gyermekeket. Ez szintén minden gyermekből önkéntelenül felszínre törő igény, hisz a családi környezetben is már tipegő kora óta a természet óvására, a környezete szépítésére nevelték.

Külső partnerek bevonásával, illetve a szülőkkel és óvodapedagógusokkal együttműködve minden gyermek egyéni sajátosságaihoz igazodva törekszünk a prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátására.

Udvarunk alapterülete kicsi ugyan, de próbáljuk változatos udvari játékokkal a gyermekek számára a szabad mozgás lehetőségét biztosítani. Hangsúlyosnak tartjuk a szabad levegőn tartózkodást, udvari játékot, mely segít az összerendezett mozgás kialakításában.

A gyermekek szabad mozgását, edzését, változatos tevékenységeknek megfelelő tárgyak, eszközök szolgálják (csúszdák, mászóakák, mászókötel, gyűrű, létra, nyújtó, autók /közlekedéshez is/, biciklik, labdák, homokozó játékok stb.), amelyek növelik a gyermek játékkedvét és változatos tevékenységre készítetik őket.

A kedvező időjárás esetén a nyitott teraszra helyezett padok, asztalok lehetővé teszik a szabad levegőn történő étkezést is.

Az udvarra helyezett vízcsap lehetőséget biztosít a kisebb fürdőzésre és a folyadék folyamatos biztosítására.

Az óvoda egész épületének helyiségeiben az esztétikusan rendezett balesetmentes és célirányos környezet kialakítására törekszünk. Az alapító okiratban rögzítettek alapján a sajátos nevelési igényű gyerekek számára akadálymentes környezetet biztosítunk.

Az óvoda bejáratához vezető rövid betonozott útnak sártisztító szerepe van, ezzel is védjük a helyiségek tisztaságát.

Az előszoba barátságos hangulatú helyisége nem csak az érkezők fogadására szolgál, de védi a gyermeköltöző helyiségét a téli hideg közvetlen áramlásától. A négy csoportszobához közös öltözőhelyiség tartozik és egy étkező. A szerkényen minden gyermeknek jut elkülönített polc, fogas, cipőtároló rész. Ezzel is segítve az önálló öltözést, vetkőzést.

A csoportszobák a játék, a különböző tevékenység formák, az étkezés és a pihenés helyei is.

Mindezekhez tágas tér és kellő felszerelés áll rendelkezésünkre. Arra törekszünk, hogy óvodánk bútorzata, a játékszerek természetes anyagokból készüljenek, a gyermek által használt eszközök, játékok szemmagasságba kerüljenek, mert tudjuk, ez kedvezően befolyásolja a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését. Igyekszünk a gyermek fejlődését károsan befolyásoló stresszhelyzeteket, zajt elkerülni, az allergén anyagokat kiszűrni. A szellőztetést, a természetes fényt a megfelelő számú és nagyságú ablakaink biztosítják.

Figyelünk arra, hogy a folyamatos, huzatmentes légcseré biztosítva legyen a csoportszobákban.

Étkezések után, testnevelések alkalmával, ill. alkalmanként nagyobb szellőztetéseket biztosítunk. A szobát az erős napsugárzástól és túlzott felmelegedéstől elhúzható függönyök védik. A mesterséges megvilágítás szabályozható, a lámpatestek kettésével kapcsolódnak.

A könnyen kezelhető fűtéssel biztosítani tudjuk a megfelelő hőmérsékletet. Az optimális párologtatást a szoba növényei biztosítják.

A berendezési tárgyak megfelelő méretűek, könnyen tisztán tarthatók és könnyen mozgathatók.

A vegyes korcsoport megfelelő alapot nyújt ahhoz, hogy a gondozási feladatok gyorsabban váljanak szokássá (nagyok példamutatása, segítségadása).

A testápolási feladatok hároméves kortól - egyéntől függően - bővülnek. A mosdóban a szerelvények a gyermekek méreteihez igazodnak. Minden gyermeknek van jellel ellátott törülközője, fésűje, fogmosó pohara, fogkefeje. Ezek használatához a legkisebbek sok segítséget igényelnek társaiktól, a felnőttektől, míg a nagyobbak már önállóan használják ezeket az eszközöket testápolási tevékenységük közben.

A személyiség intimitásának védelme érdekében, térelválasztóval különítjük el a WC egységeit.

Gyermekeinket mindig az időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre igyekszünk szoktatni, ezzel elkerülve a fázást, leizzadást. Mindenkinek jellel ellátott ruhásáka van, amelyben egy váltás tartalékruha található, hogy szükség esetén cserélni tudják.

Az óvoda épületében jellel ellátott váltócipőt használnak a gyermekek. A balesetek és a lúdtalp kialakulásának megelőzése érdekében papucsot és mamuszt nem fogadunk el.

Óvodánkban a napi háromszori étkezéssel, kellő összetételben és elosztásban a napi tápanyag-szükségletük 65-70 %-át megkapják a gyermekek. Ebben megfelelő mennyiségben és arányban szerepelnek a fehérjék, a szénhidrátok, a növényi zsiradékok, vitaminok, ásványi sók és rostos anyagok. A szülő a heti étrendet bármikor megtekintheti.

Igyekszünk a „kultúrmérgek” fogyasztásának terjedését száműzni óvodánkból (csokoládé, édességek, édes üdítők) helyette szívesen fogadjuk a szülők kertjében termelt gyümölcsöt, zöldségfélét, melyet jóízűen fogyasztanak a gyermekek napközben is. Mindezeket figyelembe véve törekszünk a betegségmegelőzésre.

Az óvodába kerülés pillanatától önálló étkezésre és önkiszolgálásra szoktatjuk a gyermekeket.

A későbbiek során, fejlettségtől függően, kezdjük bevezetni a naposságot, az önálló ételszedést.

Az étkezésekre azonos időben kerül sor, figyelembe véve, hogy az étkezések között 2-2,5 óra elteljen.

Fontosnak tartjuk a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok kidolgozását, amelyek különösen az egészséges táplálkozás mellett a mindennapos testnevelés, testmozgás, a testi és lelki egészség fejlesztése, a bántalmazás és az erőszak megelőzése, a baleset-megelőzése, a személyi higiéné területére terjednek ki.

A gyermek mozgásigényének kielégítése mellett hangsúlyos a harmonikus összerendezett mozgás elősegítése, mert a 3-6 éves gyermekek életében kiemelt jelentőségű a mozgás. A mozgás azon kívül, hogy felfrissíti és fejleszti a gyermeki szervezetet, befolyásolja a kognitív képességeket is. A mozgás hatással van a gyermek minden fajta tevékenységére, ezért törekedni szeretnénk arra, hogy a gyermekek akarjanak és szeressenek mozogni. Az egészséges szervezet kialakításához és edzéséhez, óvásához, megőrzéséhez megfelelő feltételeket biztosítunk és figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságát, fejlettségi szintjét és az esetleges elváltozásokat, betegségeket. Óvodánkban az Alaprogramnak megfelelően lehetőséget biztosítunk a különleges gondozást igénylő gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlődéséhez. Az optimális motoros fejlődés és a helyes testtartás kialakítás érdekében rendszeresen végzünk preventív és korrekciós tornát. A gyermekek mozgásigényének kielégítését és mozgásának fejlesztését a szervezett testnevelések során, vagy a nap folyamán szervezett egyszerűbb, rövidebb, illetve hosszabb bonyolultabb játékokkal és a szabadban végezhető mozgásos tevékenységekkel biztosítjuk.

Rendszeresen szervezünk sétákat, kirándulásokat a közeli rétre, ahol a gyermekek nagyobb térben mozoghatnak, hempereghetnek a fűben, megismerhetik a szúrós tarlót, a friss széna illatát, kitartó futással növelhetik fizikai erejüket, állóképességüket. Minden gyermekben szeretnénk kialakítani egy egészséges igényt, mozgás utáni vágyat, mely a gyermek testi fejlődését elősegíti.

Valljuk, csak a kellő intenzitású mozgás segíti elő a gyermekek egészséges értelmi fejlődését. Az intenzív mozgás, a megismerési vágy minden gyermeknél energiavesztéssel jár, ezért szüksége van a gyermeknek a regenerálódásra, pihenésre, alvásra.

Alapos szellőztetés után biztosítjuk a gyermekek számára a folyamatos levegőcserét alvás alatt is.

A felesleges ruhadarabok levetése után a gyermekek az otthonról hozott, jellel ellátott pizsamájukba és ágyneműjükbe fekszenek le.

A pihenési idő elején közös esti imádságot mondunk, majd mesét, álomba ringató éneket hallgatnak.

Nem kötelező az alvás.

Aki kipihente magát, folyamatosan felkelhet, de társit nem zavarhatja a pihenésben.

Ilyenkor csendes tevékenységet végezhet választása szerint.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják, tisztán tartják.
- Zsebkezdőjüket köhögéskor, tüsszentéskor önállóan használják.
- Készség szinten használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát).
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek)
- Önállóan öltöznek, ruháikat ki és begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, a gyűrődéstől, és a megfelelő helyre, teszik (zsákba, illetve székre /pihenéskor/)
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.”

(ONOA)

Az otthonos, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkörben biztonságban érzi magát a gyermek, ahol társai befogadják, de ha kedve úgy tartja, békén hagyják.

Igyekszünk odafigyelni arra, hogy a gyermeket már az óvodába lépés pillanatában kedvező érzelmi hatások érijék. Óvodánk az inkluzíve pedagógia szellemiségét képviseli.

„Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek**, a hazaszeretet, a szülőföldre és **családhoz** való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.” ONOA

Fontosnak tartjuk a teremtő Isten gondoskodásának megélését.

Törekszünk arra, hogy az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek, fejlesztő szakember – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Emellett odafigyelünk arra, hogy az óvoda minden alkalmazottja modell értékű szerepet töltsön be a magatartásában, bánásmódjában, kommunikációjában és viselkedésében.

A gyermek örül annak, hogy érdekes dolgokat készíthet, játszhat az óvó nénivel vagy barátaival. Segítjük gyermekeinket abban, hogy erkölcsi, szociális érzékenységük fejlődése, én-tudatuknak alakulása és önkifejező törekvéseik kiteljesedhessenek.

Az egy közösséghez tartozás öröme érinti meg akkor, amikor együtt ülünk asztalhoz közös énekkel és imádsággal kezdve a tízórait, ebédet, uzsonnát és közös hálaadással fejezzük be azt.

A társas együttlétek alkalmat nyújtanak a kapcsolatteremtés megtanulására és elvezet egy kooperatív viselkedéshez, segítséghez, a segítség elfogadásához, megbocsátáshoz és bizalomhoz. Minden gyermeknek szüksége van arra, hogy értékeljék őket és rájuk

figyeljenek. A gyermekek rá vannak utalva a közösségre. Számukra fontos, hogy ne legyenek magukra hagyottak, szükségük van közösségi, kulturális és lelki otthonra, közvetlen környezetük odafigyelésére.

Óvodánkban szeretnénk minden gyermekkel éreztetni, hogy nem a jóságáért szeretjük. Biztatni, hogy ha valami nem sikerül újra kezdheti.

Próbáljuk minden gyermekben a pozitív tulajdonságukat kiemelni, hogy barátai elismerjék, és ezáltal önbizalmat nyerjen. Minden gyermek felé szeretettel fordulunk hibái, fogyatékossága ellenére is, hisz a Jó Pásztor fő vezérelve a szeretet.

Szeretnénk minden gyermekbe beültetni, hogy a szeretet gyakorlása közben növekszik. (Igyekezz örömet szerezni másoknak, ez neked is öröm.) Tanulja meg a különbözőségek elfogadását és tiszteletben tartását. Öltözéskor, terítéskor, és amikor csak lehet, tevékenykedjen önállóan, de érezze, ha rászorul, bizton számíthat társa vagy a felnőtt segítségére. A segítőkészséget, az önzetlenséget, a figyelmességet és az együttérzést az együtt átélt tevékenységek során tapasztalja meg a gyermek és ennek során fejlődik szabálytudata, feladattudata, kitartása, önfegyelme és önállósága.

A természet, a környezet nagyon fontos a gyermek számára. Hozzá kell segítenünk, hogy felfedezze, megismerje, megszeresse Isten szép világának titkait és elcsodálkozzon azon.

Szükséges megismerni szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermekeknek a természetet az érzékszerveiken át kell megtapasztalniuk, a természetes folyamatokat látni, megragadni, szagolni, hallani és ízlelni kell.

A természet iránti gyermeki örömet fel kell ébreszteniük a gyermekekben, mert azt fogja megőrizni, ami érzelmeit leginkább megragadja.

A világ Isten csodálatos világa, amit szépnek teremtett. Rábízta az emberre, hogy vigyázzon rá, őrizze és művelje azt.

A gyermekekben a növények és állatok iránti felelősségtudatot igyekszünk kialakítani. Segítséget nyújtunk a gyermeknek egy olyan világba beilleszkedni, amelyben ők másokkal együtt tudnak élni.

E közben kipróbálják, önkifejező, önértékesítő törekvéseiket, megtapasztalják saját lehetőségeiket és határaikat.

Meg tanulnak érvényesülni és másokra tekintettel lenni. A gyermekeknek szükségük van a felnőttek segítségére. Az egyéni képességek ismeretében egyéni célokat kell kitűznünk, az eltérő képességek és igények figyelembevételével.

Ehhez meg kell ismernünk a gyermek aktuális fejlettségi szintjét. (A gyermekek egyéni fejlettségéről feljegyzést készítünk.)

Figyelemmel kísérjük a gyermekek különböző tevékenységeit, jelzéseit, értékeljük azokat. Személyes beszélgetésekkel, érdeklődéssel fordulunk a gyermek felé, amelynek során megismerjük élményvilágát, érdeklődését. A gyermekek produktumait (rajzát, játékát, mintázását, dramatizálást) elemezve kezdeményezünk, ajánlunk olyan tevékenységeket, amelyek sikerélményhez juttatják a gyermeket.

Szükségük van olyan példaképekre, olyan pozitív tapasztalatokra, amelyeket a további életükben megőrizhetnek maguk számára.

Óvodánkban elvárás a gyermeki magatartás alakulása szempontjából a modell értékű óvodapedagógus és óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A hitéleti nevelés terén közösségben fontos szerük van a bibliai parancsolatoknak. Ha helyesen értelmezzük őket, nem szűkítik le az életet, hanem bátorítanak, segítenek. Védik az életet, az egészséget, a családot, az egyéni tulajdont. Nyíltságra, őszinteségre, türelemre bátorítanak. A parancsolatoknak életigenlő és bátorító alapgondolatát találjuk a szeretet parancsában is: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” Meg kell tanítanunk a gyermeknek, hogy szeresse önmagát, vegye komolyan magát, de tanuljon meg nyitott lenni társa felé. Az önbizalmat és a nyitottságot a másik felé szeretnénk az óvodai közösségünkben erősíteni. A gyermekek empátiás képességét az együtt játszással igyekszünk fejleszteni.

Következetes pedagógiai munkával szeretnénk megalapozni a gyermekek szokás- és normarendszerét.

Az 5-6 éves gyermeket meg kell tanítanunk akaratának, önfegyelmének irányítására. Egyértelműen kell látnia, hogy milyen magatartás elfogadott, illetve nem kívánatos a csoportban. Dicsérettel, pozitív megerősítéssel igyekszünk motiválni őket.

Ki kell alakítani azt a képességet, hogy saját magát fegyelmezze, hogy szükség esetén tudjon nemet mondani. A fegyelem váljon útmutatássá, amely meghatározza viselkedését, magatartását, cselekedeteit, reakcióit, amelynek része a megbocsátás, a szeretet. A helyes életvitelre megtanított gyermek megtanulja tiszteletben tartani a szabályokat, igyekszik azokat betartani.

A gyermek is találkozik a természet félelmetes erőivel (vihar, földrengés, tűz stb.). A bibliai történetek segítik a gyermekeket a félelmek átélésében és leküzdésében, irányt

mutatnak számára a bizalom, a remény felé. (Özönvíz története – a reménység megjelenése a Szivárványban.)

Tiszteletben kell tartanunk a gyermek egyéniségét, ha szeretetet, szófogadást várunk el tőle, hiszen a gyermekek tőlünk, mi pedig a gyermekektől tanulunk élni.

Hitéleti nevelés:

Az evangélikus óvodánk programja gyermekközpontú, melynek kiemelten fontos területei:

- a lelki nevelés, a lelki szükségletek kielégítése
- a hitre nyitottság megalapozása
- információ és érték közvetítés a bibliai történetek segítségével.
- egyházi alkalmaink, ünnepeink és hagyományaink ápolása

A hit Isten ajándéka. Fontosnak tartjuk, hogy olyan légkörben növekedjenek a gyermekek, amely érzelmi biztonságot nyújt. Ebben a szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolában fogékonyak legyenek a hit befogadására, illetve tovább élésére.

Az óvodának missziós feladatai is vannak. Szükségesnek tartjuk a családok bekapcsolását a fenntartó, az egyházközség életébe. Valljuk, hogy a közös imádság, a közös munka megtartó erejű. A vallásos nevelés jelen van az óvodai élet egészében.

Megnyilvánul a köszönésben, az étkezés körüli imádságban, a templom látogatások során, a játékban, a tevékenységekben, a délutáni pihenés előtti imában és a mindennapos lelki beszélgetések során is. A bibliai történetekkel vagy játékos énekes beszélgetésekkel heti két alkalommal kötelező formában visszük a gyermekek körébe a hittant.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

- A gyermek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak betartása.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- A meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, kérés, megköszönés módja).
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldről való kötődés alapja.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.”

(ONOA)

Az anyanyelvi nevelés egész óvodai életünket átszövő valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelvi nevelés célja: az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, a

gyermek meghallgatására és kérdéseinek támogatására, ill. a válaszok igénylésére kell figyelmet fordítani.

- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén. A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben, az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Változatos tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása, szükség esetén szakemberek bevonásával.
- tehetséggondozás,
- felzárkóztatás.

Programunk szerint minden gyermekben – akár kiemelkedő képességgel bír, akár átlagos vagy lassabban haladó – szeretnénk kialakítani azokat a képességeket, amelyek alapján örömet jelent számára a tanulás az önfejlesztés.

Segíti munkánkat a gyermek természetes kíváncsisága, csodaérezékelése, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen.

Feladatunk az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, célirányos bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása oly módon, hogy ezen

keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei. Egyre pontosabb legyen valóságghú észlelése, figyelemösszpontosításra való képessége. Gazdagodjon képzeleti működése, reprodukív emlékezete. Fejlődjön problémamegoldó és kreatív gondolkodás. Alakuljon fogalmi gondolkodása. Ehhez szükséges valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az óvodai nevelésünk lényeges része az óvónő és a gyermekek közötti kommunikáció, beszélgetés. A beszélgetések során figyelembe vesszük a gyermekek érdeklődését, aktuális kérdéseit és megragadjuk a spontán helyzeteket. A beszélgetős alkalmak olyan lehetőségek, folyamatok az óvodai nevelésben, ahol a gyermek megtanul egész magatartásával, viselkedési módjával, reagálásával, a légkör megteremtésével kommunikálni.

Ahhoz, hogy ez a kommunikáció létrejöhessen szükséges, hogy a gyermek jól érezze magát a közösségben.

Érezze, hogy elfogadják, mert akit elfogadnak, akit szeretnek, úgy ahogy van, amilyen, az fog megnyílni a nevelési hatások befogadására, a kommunikációra. Minden ember megértésre vágyik. Aki már tapasztalta a megértést, az kezd megérteni másokat is. Ez a szemléletmód a Bibliából fakad, Jézusnak az emberek iránti elfogadó, közösséget vállaló, megbocsájító szeretetében tapasztalható meg. Keresztyén nevelésünk szellemisége, mint ahogy az értelem fejlesztése az óvoda egész napját áthatja. Ez nem oldható meg egy héten egy-két alkalommal, a Bibliából vett történetek elmondásával. A játék szituációban jelentkező helyzeteket, a természeti jelenségek észrevételét, az étkezéshez és a lefekvéshez kapcsolódó imát, a hiányzó gyermekekért való aggodást, a szülők várását éppen úgy át kell, hogy hassa.

Az lenne jó, ha a Bibliával való találkozás a családban megtörténne, erre azonban még nem minden gyermeknél építhetünk. Fontos, hogy jól válasszuk ki a bibliai történeteket, amelyeket a gyermek elé tárunk. Alkalmazkodnunk kell a csoport fejlettségi szintjéhez, az aktuális érzelmi problémákhoz, az eseményekhez.

Tanításunknak azonban mindig hitelesnek kell lennie. Nem térhetünk el az Ige valódi üzenetétől. A bibliai történet nem mese, ezt tudatosítanunk kell a gyermekben is. Előadásának azonban gyermekszerűnek kell lennie, ne keltsen félelmet. Tartalma legyen érthető a gyermek számára, ne keltsen bennük feldolgozatlan érzelmeket. Minden alkalommal pozitív kicsengéssel zárjuk a történetet. A gyermekek a Biblia

üzenetét tolmácsolják a szüleiknek is, s ez arra készíteti a családot, hogy újra együtt is ismerkedjenek a történettel.

Alapvető pedagógiai elvünk: Az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztés, különös tekintettel a nyelvi hátrányos helyzetben lévő gyermekek esetében.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használnak az elvont kifejezéseket
- Beszédfegyelme kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.

Óvodánk egészségnevelési programja:

Az egészség védelme az egyén és a társadalom érdeke és abban a családnak, az egészségügyi szakszolgálatnak, a köznevelési rendszernek és más érdekelt társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

A felgyorsult világunk egyre újabb egészségvédő és fejlesztő feladatok elé állítja az óvodai nevelést. Az informatikai társadalom a jövő emberét egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiségnek tételezi. Az egészség fejlesztése már a kisgyermekkorban megkezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben.

Az egészség testi, lelki, és szociális jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával. A gyermek egészségének védelme és fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

A gyermek-egészségügyi szakszolgálat:

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek-egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az óvodai egészségügyi ellátást (26/ 1997. NM sz.) rendelet írja elő, mely rögzíti az óvodai orvosi rendelő alapfelszerelését, az óvoda orvosa által elvégzendő egészségügyi feladatokat, továbbá a védőnő által önállóan ellátandó tennivalókat.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és –fejlesztő tevékenységre.

Az óvodai nevelésben az egészségügyi szakszolgálat jelentős egészségfejlesztő szerepet tölt be.

Az együttműködést nehezíti, hogy a védőnő munkakörébe rendeletileg nem tartozik rendszeres óvodalátogatás. Az óvodapedagógus és a védőnő kapcsolatát megerősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis-feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre vonatkozó adatok cseréje, melyet bizalmasan kezelnek.

Az óvodai egészségügyi szolgálat visszatérő feladata a gyermekek fogászati gondozása, preventív és terápiás ellátása. A csoportos fogászati és más szűrővizsgálatok megszervezése is megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését.

A szülők és a külső szervezetek kapcsolata:

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó előzetes ismereteit a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk ezért számottevő az egészségnevelési óvodai programban. Rendszeresen törekszünk arra, hogy a szülők tájékoztatást kapjanak

gyermekük egészségügyi állapotáról, a helyes tennivalókról. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk a szülői értekezleteken és egyéb fórumokon az egészségügyi partnereink és a szülők kapcsolatának erősítésére.

Óvodai egészségfejlesztési feladatok

Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére és az egészségkárosodás megelőzésére irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre is vonatkozik. Az óvoda mindennapi programja az egészségvédelemre és egészségfejlesztésre épül, az óvodai élet valamennyi szakaszában jelen van. Befolyást gyakorol a nevelői munka sikerére.

A szomatikus nevelés feladatai

A testi nevelés nem egyenlő a testneveléssel, több annál, mert felölel minden olyan ápolási, gondozási, esztétikai tevékenységet, amely a testre, a biológiai szervezetre irányul. A testi nevelés körében mindennapos óvodai feladat a személyi higiéniére nevelés (a testápolás, a ruházat, a helyes táplálkozás, a kulturált étkezés gyakorlása), az óvoda környezeti tisztaságának megóvása, a fertőző betegségek és tartási rendellenességek megelőzése. A szomatikus nevelés szerves részének tartjuk a testedzést, testnevelést, a természetes mozgáskultúra megalapozását és a szükséges mozgásigény kielégítését, melyre minden lehetőséget megragadunk.

A személyi és környezeti higiénia fejlesztése:

Személyes tisztálkodás

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül egyeznek meg az óvoda mindennapos testápolási rendjével. A gyermek higiénés állapotának feltérképezése, szükség esetén a

tisztálkodás pótlása az óvodapedagógus és a dajka bensőséges ellátását igényli. Ez a helyzet nem jelenthet a gyermek számára megszégyenítést.

A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladat: a kézmosás szokássá fejlesztése, a személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés, tornafelszerelés, alvópárna) használatának elmélyítése.

A legintimebb higiénés tevékenység a WC-használat. Ennek begyakoroltatásában a dajka is részt vállal. Különösen (bevizelés, beszélés után) a kimosakodás fokozott intimitást kíván.

Környezeti higiénia

A környezethigiénia nevelésbe bele tartozik az óvoda tisztaságának megóvása, szépítése, dekorálása, a csoportszobák szellőztetése, az ivóvíz tisztasága, a helyes fűtés és világítás biztosítása, az udvar tisztán tartása, gondozása, a helyiségek takarítása, rendben tartása. Óvodánk törekszik a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítására.

A gyermek az óvodai életének zömét játékkal tölti. A játékhoz különféle játékeszközt használ, amelyeket az ő méreteinek megfelelően kell tárolni. A vizuális tevékenységek során, az eszközhasználat után alkalmat kell biztosítani a mosakodásra.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése

Óvodáskorban az egészséges táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A gyermek táplálkozási szükséglete más, mint a felnőtté. Az óvodásgyermek gyomra nem alkalmas egyszerre nagy mennyiségű táplálék befogadására. Ezért törekszünk az étkezés lebonyolítását úgy szervezni, hogy azok mindig ugyan abban az időpontban történjenek. Az étkezés előkészületeiben a gyermekek is részt vállalnak a terítés és önkiszolgálás során. Figyelmet fordítunk arra, hogy mindenkivel megízleltessük az új ízeket, ismeretlen ételeket.

Rendszeres mozgás biztosítása

A mozgás segíti a gyermeket a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A mozgás a kisgyermek alapvető életjelensége, ezért kielégítése, fejlesztése alapvető feladatunk, mely egész óvodai napunkat átszövi.

A játéktevékenység útján megvalósuló mozgás jó lehetőség a fejlesztésre. A mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. A mozgásszükségletet a regenerálódást biztosító pihenés egészíti ki.

Játékos tevékenységet nemcsak a csoportszobában, tornateremben, de az udvaron is kezdeményezünk a ránk bízott kicsinyeknek. Ennek érdekében igyekeztünk az óvoda udvarát úgy kialakítani, hogy az lehetőséget biztosítson a meleg, nyári napokon is a kinti játéokra.

Mindennapi testnevelés- Mozgás

A rendszeres mozgás biztosítását és kielégítését, a mozgáskultúra megalapozását, a motoros képességek fejlesztését a mindennapi testnevelés megszervezése és lebonyolítása szolgálja. Célunk továbbá a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm megtapasztalása. Mindennapi testnevelés során a természetes mozgásformák begyakorlására, ill. a prevenció mozgásanyagára és a játéokra tesszük a hangsúlyt.

Testnevelési foglalkozás- Mozgás

Heti rendszerességgel minden csoportban testnevelés foglalkozást szervezünk kötött jelleggel. A tevékenység során figyelünk a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaira is. A nagymozgások fejlesztéséhez, a koordinációs képességek és a téri tájékozódó képesség fejlesztésén túl a mozgásos szabályjátékokon keresztül igyekszünk a gyermekek harmonikus fejlődését elősegíteni. A tevékenységek színesítéséhez eszközöket (padot, labdát, babzsákot, széket, szalagot, karikát, stb.) és páros gyakorlatokat is tervezünk.

A mentálhigiénés nevelés feladatai

A lelki egészségvédelem az egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek elsajátítását öleli fel. Területei közé soroljuk az egészséges napirend gyakorlását, a nem kívánatos viselkedési módok kezelését, a stresszhatások kompenzációját, a gyermekektől érkező önkéntelen segítségkérések megértését és megoldását. A lelki egészség fejlesztésünk főbb feladatai: beilleszkedés és integráció megvalósítása, az alkalmazkodás elsajátítása és a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.

A beilleszkedési képesség gyakorlása

Intézményünkben alapvető feladatunknak tartjuk a gyermekek befogadásának elősegítését, a hátrányos helyzetű gyermekek szociális integrációjának megvalósítását.

A beilleszkedési képesség megvalósítása az alábbi személyiségfejlesztő tevékenységeket kívánja az óvodai csoportok életében

- a társas kapcsolatok erősítése,
- a másik megismerése, elfogadása olyannak, amilyennek Isten őt megteremtette,
- a gyermekek egészségi lehetőségeinek megértése, ha szükséges, akkor a javítása;
- a szegregáció elvének és gyakorlatának elutasítása.

Az alkalmazkodóképesség fejlesztése

Az alkalmazkodás nélkülözhetetlen közösségi magatartás. Az elfogadást, a megértést és hasonulást feltételezi. Egy óvodáskorú gyermeknek is szüksége van az alapvető alkalmazkodási képesség elsajátítására az emberi kapcsolatok, udvariassági szokások, baleset megelőző magatartás kialakítására, türelemre és toleranciára.

Önismeret és önellenőrzés

Az önismeret csíráit igyekszünk óvodáskorban kialakítani ahhoz, hogy a későbbiekben a gyermek saját életében a balesetveszélyes helyzeteket elkerülje, a megfelelő magatartásmódot gyakorolja és a helyes és egészséges életmódot fontosnak tartsa.

A szociális egészség fejlesztési feladatok

Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szocializációs színtér is.

E nevelési feladat a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készíti elő, és szeretetteljes légkörben az együttműködésre szoktatja.

Az együtt töltött idő során keletkezett feszültségek, konfliktusok feloldására, a másság különbözőségeinek elfogadására van lehetőség az együtt játszás során. Valljuk, hogy az óvodapedagógusnak nagy szerepe van a mintaadásban.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden embert – származására, nemére, bőrszínére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérülésére, fogyatkozására tekintet nélkül – Isten teremtette és nagyon szereti. Ennek szellemében az óvodapedagógus alapfeladata a másság elfogadtatása a gyermek körében. Elvárásunk, hogy az óvodapedagógusnak és segítőinek hangoztatott elve legyen az, hogy a problémával élő gyermek nem beteg, hanem más: más az életmódja, más a teljesítménye, másak a talentumai, több segítséget igényel. Elő kell segíteni, hogy a gyermek önállóan tudjon közlekedni, szükségleteit jelezni, az óvodai személyzettel kommunikálni és a csoportban szokásos viselkedést megvalósítani.

A megfelelő gyermekismeret segíti az óvodapedagógust a tehetségmagot mutató gyermek és a felzárkózást igénylő gyermek egyéni fejlesztésében.

Feladatunk:

- befogadó és támogató környezet kialakítása és fenntartása
- motiváló, esztétikus környezet biztosítása
- önállóság biztosítása
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel
- ingyenes étkeztetés lehetőségének ismertetése
- megfelelő információáramlás biztosítása

Az integráló nevelés követelményeinek teljesítése

Óvodánkban az inkluzíve nevelés minden csoportban megjelenik. Törekszünk arra, hogy a ránk bízott gyerekek megkapják a szakértői véleményben szereplő szükséges fejlesztést. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanulják kezelni a másságot és segítő magatartással forduljanak a társaikhoz. Az óvodapedagógus a ráháruló feladatok megoldása közben bármikor kérhet segítséget az intézményben dolgozó, másik szakembertől.

Természetesen más jellegű problémával, hátrányos helyzetből is érkehetnek gyermekek az óvodánkba. Az ő számukra is igyekszünk segítő kezet nyújtani.

Az együttnevelést olykor az akadályok halmozódása tovább hátráltatja, ezért szoros kapcsolatot alakítunk ki a település más segítő hálózatával is.

Sajátos nevelési igényűek egészségfejlesztése

Óvodánk alapító okirata rendelkezik arról, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek közül mely problémával küzdő gyermeket tudjuk ellátni.

A sajátos igényű gyermekek gondozása-nevelése speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós fejlesztő, visszaállító, valamint gyógyító célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi nélkülözhetetlenné. E feladat az óvodapedagógus szakszerű képzettségét, valamint az egészségügyi és szakértői bizottság véleményén alapuló gyógypedagógiai, logopédiai, konduktori stb. igényli. Törekszünk arra, hogy a kialakított napirend minden pontja alkalmazható legyen a problémás esetekben is.

Mozgásszervi fogyatékosok sajátos nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvének alkalmazásához, a gyermekekre jellemző, cselekvésbe ágyazott képességfejlesztésükhöz kellő időt és alkalmat kell az óvoda napi programjában biztosítanunk. A kis lépésekben való haladás elve különösen az alábbi fejlesztésekre vonatkozik:

- alapmozgások kialakítására, fejlesztésére;
- a minimális kontaktus, kooperációs készség a nem szóbeli és a szóbeli kommunikáció fejlesztésére;
- beszélgetés kezdeményezése, aktív szókincs bővítésére, a beszédmegértés fejlesztésére, emlékezeteti megtartás gyakorlására;
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, az ehhez szükséges jelhasználat és logikai funkciók fejlesztésére.

Beszédhibák kezelése, beszéd fogyatékos gyermek:

Sajátos nevelési feladatot jelent a beszédhibás gyermekek fejlesztő nevelése. A beszédszervek organikus vagy funkcionális elváltozása, a központi idegrendszer sérülése, vagy valamely pszichikus ok a gyermek beszédzavarához vezethet, és a hangképzés különböző rendellenességét (artikulációs zavar, dadogás, hadarás, pöszesség, orrhangzós beszéd) válthatja ki. A beszédzavar óvodai körülmények között leggyakrabban félelmi, izgalmi, kudarckerülés hatására lép fel. A beszédhibák korrekciója logopédiai feladat, szakszerű megoldásához szakember áll a segítségünkre, ugyanis a beszédhiba a gyermek értelmi fejlődését, szociális kapcsolatainak alakulását akadályozhatja.

Enyhe értelmi fogyatékkal élő gyermekek nevelése:

Az enyhe értelmi fogyatékkal élő gyermekekkel kapcsolatos speciális óvodai nevelés tartalma egyedi jellegű. A gyengén értelmi fogyatkozású gyermek ugyan értelmileg károsodott, mégis a nem-fogyatékos csoportba sikeresen integrálható. Az óvodai közösségbe való felvételhez tájékoztatóul szolgál az óvodapedagógus részére a gyermek intelligenciahányadosa.

Az értelmileg retardáltak speciális fejlesztését biztosító pedagógiai célok a normál óvodai csoportban az alábbiak lehetnek:

- a fogyatékos elfogadtatása a társaitól és a társak elfogadása a fogyatékosról;
- szükségleteinek jelzése, a jelzés fogadása a közösségben,
- mozgásszükséglet kielégítése, társkapcsolat alakítása, befogadás;
- kommunikációs készség gyakorlása, fejlesztése;
- közösségi tapasztalatszerzés, normatartás;
- emlékezetgyakorlás, önálló problémamegoldás.

Szociális hátrányúak nevelési sajátossága

A társadalmi beilleszkedés és az eredményes személyiségfejlesztés szempontjából meghatározó jelentőségű a rossz családi körülmények között nevelkedő, mélyszegénységben élő gyermekek óvodai integrált nevelése. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása nem az óvoda feladata. Ha szükségesnek látjuk, kérjük a „megelőző” egészségneveléséhez szükséges gyermekvédelmi szakhálózat segítségét.

A szociálisan hátrányos helyzetben élő családokat igyekszünk bevonni a fenntartó gyülekezetünk életébe. Törekszünk arra, hogy az intézmény által nyújtott értékrend mintát adjon és beépüljön a gyermekek és családjaik mindennapjaiba.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését és elfogadását segítjük azzal is, hogy minden gyermeknek biztosítjuk a szeretetteljes óvodai légkört. A pozitív értékek kiemelésével és sok dicsérettel önbizalmat erősítünk és az elfogadást növeljük. Ehhez megfelelő gyermekismeret szükséges, ezért elsődleges feladatunk a gyermekekhez vezető út mihamarabbi megtalálása. Az egész napunkat áthatja az anyanyelvi nevelés, mivel az óvodai közegben mintát nyújtunk a helyes, választékos és tiszta, agresszió mentes beszédből. Fontosnak tartjuk a következetességet annak érdekében, hogy a gyermekek könnyebben tájékozódjanak. Törekszünk arra, hogy egyértelműen fogalmazzuk meg az elvárásokat és a feladatokat. Ugyan akkor érzékeltetjük a gyermekeknek, hogy mi a helyes viselkedés és ha szükséges, akkor felhívjuk a figyelmet a kérés- megköszönés, a köszöntés és az elköszönés szokásainak gyakorlására. A pozitív megerősítés módszerét előnyben részesítjük, de a dicséreten felül alkalmazzuk a mintaadást és a társ példát is.

Nevelési év első szülői értekezletén kiosztott anamnézis lapok segítségével, a fogadóórák biztosításával, ha szükséges család látogatás alkalmával, a napi beszélgetések során igyekszünk a családi környezetet feltérképezni. A kapott információkat bizalmasan kezeljük, de ha szükséges felvesszük a kapcsolatot a megfelelő szakhálózattal (Védőnői szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, Családsegítő szolgálat, Szakszolgálat és szakértői bizottság).

A gyermekbántalmazás és agresszió megelőzése

A gyermekvédelem a gyermek jogainak érvényesítéséhez, a szülők kötelességeinek teljesítéséhez, a veszélyeztetés megelőzéséhez nyújt jogi háttérrel. A gyermek jogainak érvényesítése (ellátása, gondozása, nevelése) elsődlegesen a családra tartozik, ebből az óvodai nevelés kompetenciakörébe a személyiség fejlesztése, a veszélyeztetettség megelőzése, a gyermekvédő szolgáltatást nyújtókkal való (megelőző, ellenőrző, gyámhatósági) kapcsolat tartozik. A gyermekvédelmi feladatokat az óvodapedagógusok a gyermek-egészségügyi szakszolgálattal alaptevékenységként látják el, azaz alaptevékenységük elválaszthatatlan része a gyermekvédelem.

A gyermek helyzetének mielőbbi megismerése fontos feladat. A felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel és a védőnői szolgálattal

együttműködve valósítható meg. A bántalmazást tapasztalva az óvodapedagógus azonnal reagál és intézkedik a bántalmazás megszüntetése végett.

A dohányzás megelőzésének óvodai programja

Az óvoda egész területén tilos a dohányzás. Erre több helyen is felhívjuk a szülők és az intézménybe látogatók figyelmét.

A különböző élethelyzetek és tevékenységek során a gyerekeknek elmondjuk, hogy mit csinál a dohányzás az emberek szervezetében. Hangsúlyozzuk, hogy milyen jó a friss és tiszta levegő.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvoda a nevelés egyik színtere. Nagy gondot kell fordítanunk ennek tervezésére, hiszen a legtöbb gondot sokszor egy-egy nehezen megoldható nevelési helyzet megoldása jelenti. Az életét jól megtervező, rendezett életű ember derűt, nyugalmat áraszt a környezetére.

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az evangélikus óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Ugyanakkor fontos szerep jut minden munkatársnak. Személyiségüknek tükröznie kell, hogy ők kinek a szolgálatában állnak, kit követnek. Nevelőtestületünk 10 tagú. A 9 fő óvodapedagógus és 1 fő gyógypedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A hét évenkénti pedagógus továbbképzésekre figyelve a tanulási lehetőségekre mindenkinek lehetőséget biztosítunk. Minden pedagógusunk jól képzett, munkáját szerető, szakmailag igényes, hiteles személyiség, aki támogató attitűdje mellett, mintát jelent a gyermekek számára. A pedagógusok munkáját 2013. szeptember 01-től pedagógiai asszisztens is segíti.

Hitoktatást hitoktatói végzettséggel rendelkező óvodapedagógus végzi.

Óvodai nevelő munkánknak segítője a fenntartó gyülekezet lelkésze. Új dolgozó felvételekor az óvoda igazgatójának és a fenntartó gyülekezet lelkészének tájékozódnia kell a leendő munkatárs hitvallásáról.

Valljuk, hogy e szolgálatot csak olyan személy végezheti, aki hívő ember, hitét gyakorló pedagógus.

„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan.”

(1 Jn 3,18)

A fenntartótól elvárt takarékos létszámgazdálkodás érdekében, csak a törvény által meghatározott minimális létszámot foglalkoztatjuk, törekedve a minőségi színvonal megtartására, esetleges emelésére.

A gyermekek gondozásában 5 dajka segít. Az ő munkájuk szervesen hozzátartozik nevelő munkánkhoz, hisz ők is részt vesznek a gyermekek gondozásában, nevelésében.

Segítőkész, szeretetteljes magatartásukkal hozzájárulnak az óvodai nevelés eredményességéhez, viselkedésükkel mintát mutatnak gyermekeink számára. Elvárjuk a dajkától, hogy tisztelje és megbecsülje a másik munkáját, a pedagógusok szaktudását, és a munkaköri leírásában foglaltakat mindig figyelembe véve végezze munkáját.

Óvodánkban a gyermek fejlődését a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet az együtt érző és elismerő a szó a segíti. Óvó, féltő szeretettel vigyázzuk a gyermek minden lépését, tevékenységvágát.

Hitével, magatartásával, szakmai ismeretével segítenie kell beosztottjainak munkáját, mindig szem előtt tartva Jan Carlson szavait:

„Az ember számára az a legfontosabb, hogy tudja, érezze, szükség van rá.”

A gyermekek egyéni képességeihez igazodó fejlesztő munkát az óvodapedagógusok és a gyógypedagógus mellett az intézménnyel szerződésben álló szakember végzi

(logopédus), hiszen a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. Feladatunknak véljük, hogy ha migráns gyermek kerül az óvodába, segítsünk olyan helyzetet teremteni, ahol a gyermekek megismerhetik egymás kultúráját, anyanyelvét. A gazdasági feladatokat gazdasági területen jártas szakember végzi.

A rendszergazdai feladatokat az intézménnyel szerződésben álló szakember látja el.

A gyermekorvosi teendők ellátását a velünk szerződésben álló gyermekorvos végzi.

Az intézményi önértékelés alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az Önértékelési Szabályzat tartalmazza.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületének legfőbb jellemzői

Az óvoda épülete nem túl forgalmas, csendes környezetben, de jól megközelíthető helyen van.

Az épület 2722 m²-es ingatlanon helyezkedik el. A beépített terület az Irsai Evangélikus Egyházközség tulajdona. Az épület úgy lett kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretüknek és biztosítsa az egészségük megőrzését, fejlődését. A négy csoportszoba / alsó szinten 50,2 m², 46 m², emeleten 60,8 m²; 64,64m² és egy többcélú foglalkoztató 50,2 m² területű/ jól szolgálja az óvodai élet színterét. A gyermeköltöző helyiség 42,24 m². Fiú és leány WC külön-külön 5,1 m², mosdó külön –külön 5,4 m² a földszinten. A tetőtéri WC külön-külön 4,76 m², mosdó külön-külön 4,48 m². A lépcsőház gres lap burkolatú 6,00 m² területen fekszik. Két kazánház található az épületben melynek adatai: 7,62 m², 3,6 m². Az óvoda szemléltető eszközei, hangszerei, játékkellékei a tetőtérben két 1,86 m²-es szertárban és a többcélú foglalkoztató beépített szekrényében jól hozzáférhető polcokon rendezetten biztosítják a színvonalas munkát. Tornaszoba 60,48 m² és a hozzátartozó sportszertár 14,7 m²-es. Mozgássérült WC 6,0 m². Takarító szertár 2,97 m². Az óvoda elkülönítő szobáját, amelynek területe 9 m² orvosi szobának,

vizsgálónak használjuk. A melegítő konyha 11,4 m²-es területe kényelmes helyet biztosít a tálalás, mosogatás végzéséhez.

Mosléktároló (3,2m²) 2008 ősze óta szolgálja a megmaradt ételek rövid ideig történő tárolásának színhelyét. A polikarbonáttal fedett, gres lappal burkolt és fa korláttal körülvett terasz 62,65 m², melyet rendszeresen és minden időben szeretünk és használunk is.

Az igazgató irodája a tetőtérben 9,9 m² területű, elegendő az egyéni adminisztrációs munka végzésére és a bizalmas beszélgetésekre. A tetőtérben helyet kapott egy 10,85 m² –s felnőtt öltöző, mely a nevelői szoba és a fejlesztő szoba funkcióját is betölti.

Az óvoda tárgyi feltételei jól biztosítottak. A központilag meghatározott elvárásoknak megfelelnek.

Biztosítva vannak a gyermekek számára a méreteikhez illő bútorok- a megfelelő mozgástérrel-, a fejlesztő játékok, illetve a szükséges gondozási eszközök. Törekszünk azonban arra, hogy óvodánk bútorait, berendezési tárgyait fokozatosan lecseréljük fából készült, esztétikus és praktikus berendezési tárgyakra. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket a számukra hozzáférhető módon és biztonságukra odafigyelve helyezzük el.

A csoportok díszítésénél is törekszünk az esztétikus, harmóniát árasztó színekre, formákra és a természetes anyagok felhasználására.

A játéktevékenység eszközei

A gyermeki játékot 7 éves kor alatt életmódnak, viselkedésmódnak, elsődleges életvétevékenységnek tekintjük. Ahhoz, hogy a játék belső feltételei, mozgatórugói jól működhessenek, bizonyos külső feltételekre: inger gazdag tárgyi feltételekre is szükség van. A mozgásos játékokhoz, szerepjátékokhoz, építő-konstruáló játékokhoz, szabályjátékokhoz, dramatizáláshoz és bábozáshoz, barkácsoláshoz szükséges eszközöket részben az óvónők és szülők segítségével, részben pedig a költségvetésből évente folyamatosan bővítjük, pótoljuk. Törekszünk arra, hogy a játékeszközök többcélúan felhasználhatók, esztétikusak, minden óvodás gyermek által elérhető

magasságban és helyen legyenek. A különböző játékformákhoz bevonjuk a gyermekek kreativitását fejlesztő eszközöket, tárgyakat, mely komoly segítséget jelent a gyakorló, építő, szimbolikus szerepjátékoknál, ill. a barkácsolásnál. A mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő csoportszobai eszközöket folyamatosan bővítjük, kiegészítjük. Szükséges azonban, hogy az udvaron is hasonló színvonalú eszközöket biztosítsunk a gyermekek számára, ezért szülői segítséggel 2008. őszén óvodánk udvari játék és eszközparkja EU konform játékokkal gazdagodott. Az ekkor lecserélt fajték eszközöket igyekszünk rendeltetésszerűen használni, a külső környezeti tényezők (eső, hó, stb...) hatásaitól óvni. A tevékenységek során felhasznált játékeszközök megválasztásánál is törekszünk a balesetveszélyes tárgyak kiküszöbölésére.

Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközök

Az anyanyelv fejlesztéséhez a kommunikációs képességek fejlesztéséhez szükséges képeskönyvek, mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek megfelelő mennyiségben állnak a gyermekek rendelkezésére.

Minden évben bővítjük készletünket az újonnan megjelent kiadványokkal, illetve gondoskodunk az elhasználódottak pótlásáról.

Az ének, zene, énekes játékokhoz különböző ritmus hangszereket használnak a gyermekek. Ezek elégséges mennyiségben biztosítva vannak csakúgy, mint az óvónők által használt furulya, szintetizátor, citera, gitár.

Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezés, képzelet, figyelem, gondolkodás, kreativitás) fejlesztését szolgáló eszközökből, anyagokból igyekszünk sokfélélt biztosítani bevonva a családi ház segítségét is.

A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, építéshez, kézimunkához használatos változatos eszközöket, természetes anyagokat vásárlással és gyűjtögetéssel szerezzük be. Az óvodában az óvodapedagógusok figyelik a tárgyi készletek alakulását, és ha valami kevésnek vagy már használaton kívülnek minősítenek, akkor jelzik az igazgatónak, aki megteszi a megfelelő lépéseket.

A természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő szemléltető képeket, diaképeket, tevékenykedtetésre készítő eszközöket igyekszünk minél változatosabb formákban biztosítani a gyermekek számára.

A munkajellegű tevékenységekhez csoportonként biztosítunk a gyermekeknek különböző eszközöket a benti, az udvari és a kert ápolási teendők végzéséhez.

A hittan foglalkozásokhoz használt eszközöket folyamatosan szerezzük be és készítjük el. Arra törekszünk, hogy korhű környezetben ábrázoljanak. A diaképek használatánál tudatosítjuk, hogy nem fénykép az egykori történetről, hanem művész rajzolta le. A Gyermekbibliák közül csak az fogadható el, amelynek szövege hű a Szentíráshoz, s illusztrációja művészi.

Egyéb tárgyi-dologi eszközök

A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök az előírásoknak megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre állnak. A televízió, videó, DVD lejátszó, vetítő, Hifi berendezés, fénymásoló mind-mind a korszerű nevelés szolgálatában állnak. A gyermekek óvodai életét, fejlődését mozgó (videó felvétel) és állóképpel (fénykép) is igyekszünk alkalmanként rögzíteni.

Az óvoda számítógépei és annak tartozékai a kor kihívásainak eleget tesznek.

Az óvodai élet megszervezése

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek érdekében törekszünk a családdal való szoros együttműködésre, melyet a mindennapi találkozások alkalmán túl családlátogatás, szülői értekezlet és fogadóóra keretében erősítünk.

Az óvodai csoport szerkezetének kialakításakor az óvoda igazgatója figyelembe veszi

- az óvoda hagyományait, adottságait
- a szülők igényeit
- a nemek arányát
- a gyermek fejlettségi (testi, lelki, szociális és egészségi) mutatóit.

- az integrációt elősegítő csoportalakítás lehetőségeit
- a hátrányos helyzetű gyermek arányos elosztását

A szeretetteljes együttlétben a szokások-szabályok kialakítása természetes, hiszen jobb közérzetünkért alakítjuk ki őket közösen. Óvodánkban a vegyes életkorú csoportok napi életének tervezésekor a nevelőtestülettel közösen létrehoztunk egy szokás-szabályrendszert, amely létfontosságú a jó közösség működéséhez. Kevés, de fontos szabályokat állítunk a gyermek elé. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodában kialakított szabályokat az óvodapedagógusok, a pedagógiai munkát közvetlenül segítők, és a szülők is próbálják azonos módon értelmezni és elvárni a gyermekektől, mert ez biztonságot jelent gyermekeink számára.

Ha a gyermekekkel értelmesen megbeszéljük, mit miért így kell tenni, nagyon hamar elfogadják, sőt társaikat is figyelmeztetik a szabályok betartására.

Tervezésünkben a gyermek legalapvetőbb tevékenységére, a játékra építünk, s figyelembe vesszük, hogy a legjobban a napi természetes tevékenységbe ágyazott lehetőségek nevelnek. Szabadon választható tevékenységek végzéséhez a folyamatosság, a rugalmas időkeret, ritmus (havi, heti, napi) biztosítása nélkülözhetetlen.

Az éves munkára való felkészülésünkben a játék kap kiemelt helyet. Igyekszünk folyamatos, rugalmas napirendet és heti rendet kialakítani, a gyermekek igényei az aktuális események és a helyi szokások figyelembevételével. A nevelési tervünkben a játékon belül, illetve ahhoz kapcsolódva tervezzük a gondozás, testi nevelés, szociális munka jellegű óvónői feladatokat és a képességfejlesztés feladatait. Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti belső harmonikus arányok kialakulását, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Demokratikus nevelői légkörünkben mindig a gyermek által, spontán kíváncsiságból létrejövő helyzetek megoldása, megbeszélése az elsődleges, hiszen ez jelenti számunkra a rugalmasságot a tervezésben. Tudjuk, egy végcélhoz több úton is eljuthatunk, egy képességet többféle tevékenységgel is fejleszthetünk.

Az óvodai nevelés csak jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

A gyerekek fejlődését az óvodai életük során nyomon követjük és dokumentáljuk, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséről egyéni fejlesztési naplót vezetünk.

A heti rendet tervezzük ugyan, de nem ragaszkodunk hozzá. Egyfajta jelzés a kívülállónak, hogy mindennap mesélünk, vagy verselünk, mindennap van vizuális tevékenység. Fejlesztési tervünket komplex módon valósítjuk meg. Az ábrázoló polcunkon minden eszköz a gyermekek rendelkezésére áll, amelyet a gyermekek számára elérhető magasságban helyezünk el.

Mindig egy-egy technikát tervezünk, de témajavaslat is szerepel a tervezésben, ami valamilyen módon kapcsolódik a heti környezeti vagy irodalmi és hitéleti anyaghoz, de legfőképpen a gyermekek valamilyen közeli élményéhez. Témajavaslatot azért tervezünk, mert vannak bizonytalanabb gyermekek, akiknek segítségadás, ha javaslunk valamilyen témát. A legtöbb gyermek azonban szereti eldönteni, hogy mit szeretne rajzolni, festeni, mintázni, létrehozni. Ének, zene, énekes játék is lehet a gyermekek kívánsága szerint minden nap, de két tevékenységet tervezünk, hiszen fontos készségeket, képességeket sajátítanak el ezen a területen a gyermekek.

A mozgást, a testi nevelést jól szolgálják az udvari játék lehetőségek, melyeket délelőtt, illetve pihenés után tartunk. Heti egy kötelező testnevelés foglalkozás van.

A heti tervek mindig igazodnak az ünnepekhez, az időjáráshoz, saját természeti-társadalmi környezetünkhöz, az ott átélhető eseményekhez, tapasztalatokhoz és a csoportot alkotó gyermekekhez. A heti és napirendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai összehangolt és rugalmas hozzáállással együtt alakítják ki. A befogadás időszakában ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend pontosabb betartását kívánják meg.

Az óvodai élet szervezésében kiemelt szerepe van a gondozásnak. Az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő kollégák a gondozás során is nevelnek, építik kapcsolataikat a rábízott gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését.

A gyermekeket jól megismerve tervezünk, egyénre szabottan. Az óvónők módszertani szabadsága, amely a fejlődés lélektan kutatási eredményeire épül, lehetőséget ad arra, hogy a külső világ tevékeny megismerésének témáit egymásra építsük. (pld. egy-egy séta, kirándulás alkalmával sok-sok matematikai tapasztalathoz) juttathatjuk a gyermekeket.

A hittan foglalkozások lehetőséget kínálnak a történetek elmondása után a gyermekben spontán felvetődő kérdések megfogalmazására, arra hogy beszélhessenek élményeikről, felszínre kerüljenek feszültségeik.

Lehetőséget adunk arra is, hogy a jól ismert történeteket dramatizálhassák, rajzaikban, vizuális tevékenységükben újra átélhessék.

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. A szokásrendszer, a visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, a váratlan események hatására. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

NAPIREND

szeptember 1. – május 31. között

Tevékenység		A tevékenység megnevezése
kezdete	vége	
6.00	7.00	Az érkező gyermekek fogadása kötetlen, szabadon választott tevékenység
7.00	11.30	Beszélgetés, kezdeményezés a gyermeki érzelmekre, hangulatra építve Tízórai (tisztálkodás, terítés) Kezdeményezések a szabadban vagy a csoportszobában. Séta, játék, kirándulás, szervezett, tervezett megfigyelések lebonyolítása
11.30	12.30	Ebéd (tisztálkodás, terítés)
12.30	17.00	Pihenés. Folyamatos felkelés, csendes tevékenység Uzsonna (tisztálkodás, terítés) Hazaindulásig szabadon választott játék az udvaron, vagy a csoportszobában. Anyanyelvi játék, kezdeményezett játékok szervezése.

NAPIREND

június 1. – augusztus 31. között

Tevékenység kezdete	vége	A tevékenység megnevezése
6.00	7.00	Az érkező gyermekek fogadása, játék összevont csoportban
7.00	9.30	Mindennapos testnevelés, Játék az udvaron vagy a csoportszobában. Szabadon választott tevékenység
9.30	10.00	Tízórai (tisztálkodás, terítés)
10.00	12.00	Homokozás, mozgásfejlesztő játékok, képességfejlesztő játékok az udvaron. Séta, kirándulás, szervezett, tervezett megfigyelések lebonyolítása. Fürdés, napozás
12.00	12.30	Ebéd (tisztálkodás, fogmosás, átöltözés pihenéshez)
12.30	15.00	Pihenés. Folyamatos felkelés, csendes tevékenység
15.00	15.30	Uzsonna (tisztálkodás, terítés)
15.30	18.00	Hazaindulásig szabadon választott játék az udvaron, vagy a csoportszobában. Anyanyelvi játék, kezdeményezett játékok szervezése.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő foglalkozások mindegyikét pedagógus irányítja.

Hetirend			
Differenciált, egyéni képességek figyelembe vételével, ill. életkornak megfelelően	Szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek	Keretek
3-4 évesek esetén a szervezett tanulási időkeret naponta maximum 30-35	Gondozási feladatok; Munka jellegű tevékenységek;	A külső világ tevékeny megismerése; Vers-mese anyanyelv; Rajzolás, mintázás, kézi munka; Ének-zene, énekes	Délelőtti játékokba integrált

perc	Napi elcsendesedés	játék; testnevelés; Mindennapi testnevelés; hitéleti nevelés	tanulás; Udvari játékba integrált tanulás; Délutáni játékba integrált tanulás
4-5 évesek esetén a szervezett tanulási időkeret naponta maximum 40-45 perc	Gondozási feladatok; Munka jellegű tevékenységek; Napi elcsendesedés	A külső világ tevékeny megismerése; Vers-mese anyanyelv; Rajzolás, mintázás, kézi munka; Matematikai nevelés; Ének-zene, énekes játék; testnevelés; Mindennapi testnevelés; hitéleti nevelés	Délelőtti játékba integrált tanulás; Udvari játékba integrált tanulás; Délutáni játékba integrált tanulás
5-6 évesek esetén a	Gondozási	A külső világ tevékeny	Délelőtti

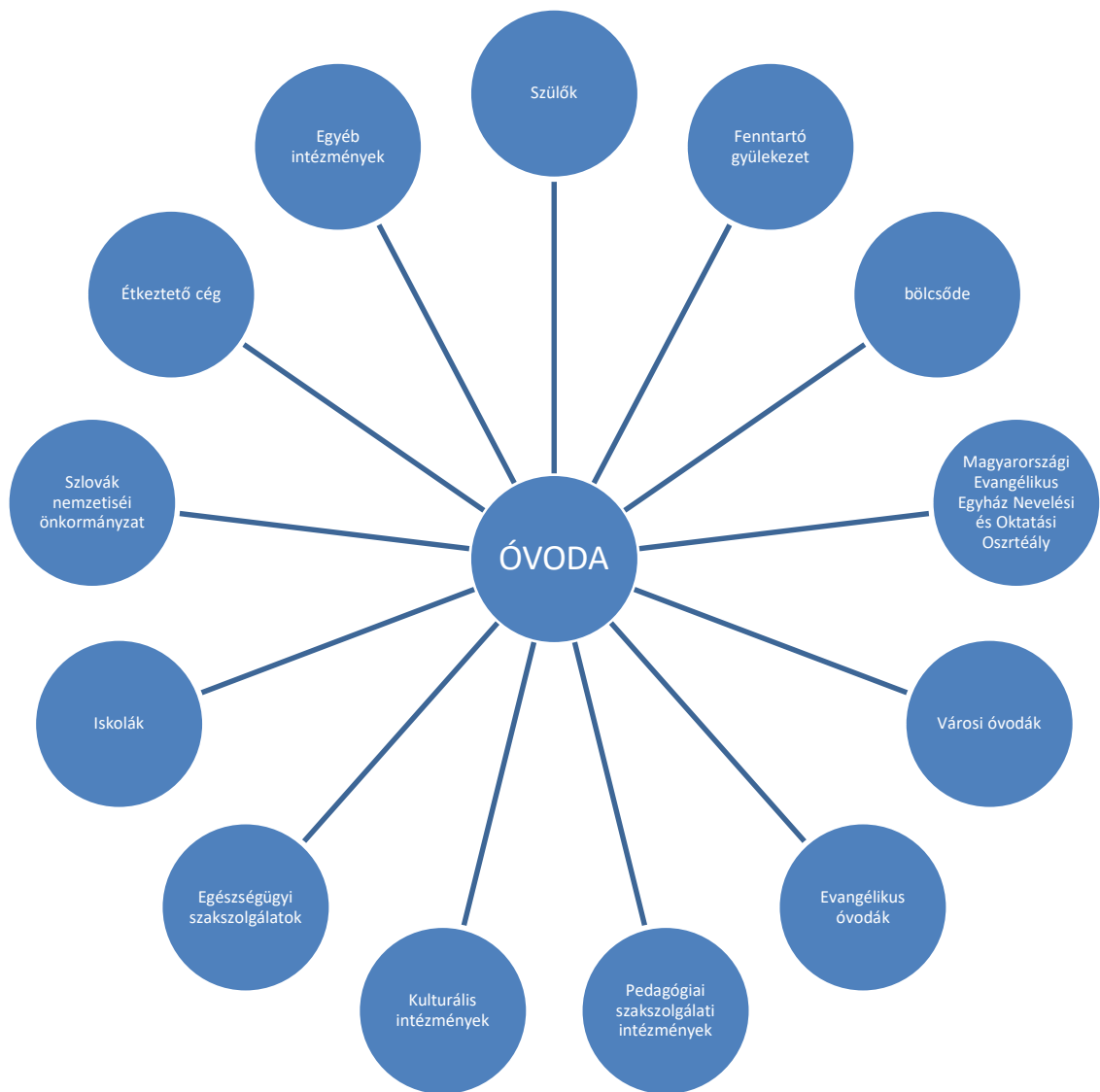
szervezett időkeret maximum perc	tanulási naponta 60-65	feladatok; Munka jellegű tevékenységek; Napi elcsendesedés	megismerése; anyanyelv; Rajzolás, mintázás, kézi munka; Matematikai nevelés; Ének-zene, énekes játék; testnevelés; Mindennapi testnevelés; hitéleti nevelés	Vers-mese játékba integrált tanulás; Udvari játékba integrált tanulás; Délutáni játékba integrált tanulás
---	------------------------------	--	--	--

A szervezett tanulás munkaformáit mikro csoportos, kooperatív, frontális, egyéni és páros munkaformákon keresztül valósítjuk meg kötött vagy kötetlen módon.

Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda része a helyi társadalomnak, ezért fontos, hogy együttműködjön környezetével és kialakítsa partneri konstruktív kapcsolatait, ami a gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében jön létre. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Az Intézmény kapcsolatrendszere:

A család és az óvoda kapcsolata

A szülőknek és a gyermekeknek egyaránt komoly feladat az óvodába lépés, az óvoda életben való megfelelés. Az első olyan hely, ahol elvárások lehetnek gyermekkel és szülővel egyaránt, ahol úgy érezhetik meg kell felelniük bizonyos követelményeknek. A családok többségénél az óvoda az első intézmény, ahol a gyermek „idegen” kezekbe kerül. Az, hogy ez kellemes kapcsolattá váljon, kölcsönös bizalommal alakuljon jórészt a pedagógustól is függ. A jó kapcsolat kialakításánál fontos szerepe van az empátiának. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző

rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg.

Célunk, hogy jó partneri, nevelőtársi kapcsolat alakuljon ki a gyermek nevelése érdekében. Feladatunk az együttes nevelés és a családi nevelés elősegítése. Arra törekszünk, hogy szülő és gyermek egyaránt jól érezze magát az óvodánkban. Segítsük a szülő és gyermek kapcsolatának bensőséges alakulását, segítsük a szülői nevelést, egészítsük ki hatékony módszerek átadásával, mely során az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.

A pedagógus feladata, hogy segítsen, tapintatosan simuljon a család értékéhez a gyermek kapcsán, de meghagyva a család magánéletét.

Szükség esetén online módon és az infokommunikációs eszközök felhasználásával is segítjük az információ áramlást. Mind a négy csoportban zárt facebook csoportot működtetünk, ahol a gyermekek fejlesztése és a kétirányú információ érdekében kommunikálunk a szülőkkel.

Ha a szülő odafigyelést tapasztal közvetlen, bensőséges együttműködés alakulhat ki.

Az együttműködés fontos része az óvodába lépés előtti beszoktatás. Fontos, hogy ebben az időszakban az óvónő a gyermeknek és szülőjének szentelje idejét, figyelmét. Erre a legalkalmasabb a nyári időszak, amikor a szülővel történt megbeszélés alapján, rövidebb- hosszabb időre bent tartózkodnak az óvodában. Lehetőség van ilyenkor a véleménycserére, beszélgetésre, ismerkedésre.

Az óvodának először a szülőt kell megnyernie, kialakítani bizalmát a pedagógus iránt (hiszen ő választ). El kell, hogy fogadjuk a szülőt, megértve nehézségeit. Csak úgy tudunk segítséget nyújtani ahhoz, hogy hatékonyra váljon a nevelésben, hogy anyai ösztönei jó irányba erősödjenek, hogy az apaság örömtelivé váljon, hogy eleget tudjanak tenni a szülői kötelezettségnek, szülői feladatoknak. Ahhoz, hogy elfogadva segítségünket partner legyen a szülő az óvodai életben, meg kell ismerni annak szabályait, szokásait, hiszen 3-4 évig együtt dolgozunk gyermekkel és szülőkkel.

Biztosítjuk a választás jogát abban, hogy lehetősége van őt érdeklő témáról beszélni, felvilágosítást kapni a szülői értekezleten.

Az együttműködés alapelvei:

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás, norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.

- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése.
- A családi nevelés hiányosságából eredő hátrány, kötelességszerű csökkentése.
- A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikó faktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján.

A gyermek a családban nevelődik. Az óvoda kiegészíti, segíti a megkezdett nevelő munkát.

A nevelői együttműködést segítik, továbbfejlesztik közös alkalmaink:

Együtt készülés a szülőkkel az ünnepélyekre, ünnepélyek, közös séták, kirándulások, szülői segítséggel nagytakarítás az óvodában, fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások, a bajba jutott (szülői haláleset, munkanélküliség...) családoknak gyűjtés szervezése, Óvodai szociális szolgáltatások, ingyenes étkeztetés, használtruha börze.

A **családlátogatások** alkalmával megismerjük a gyermekek közvetlen környezetét, helyét a családban. A családlátogatást nem erőltetjük, de mi kezdeményezzük, főként a „problémás” esetekben.

Tájékozódunk a család nevelési elveiről, szokásairól. A gyermek érdekében szükség szerint a család védőnőjével együtt végezzük a látogatást.

A **közös programok, ünnepek** lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére.

Óvodánkban nyitott, napi kapcsolatban vagyunk a szülőkkel. A szülő így folyamatosan tájékozódhat a gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről, de az óvoda pedagógus is a családban történt változásokról, eseményekről.

Nyílt napokon lehetőséget biztosítunk a szülőknek a napi életbe való betekintésre. Képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről.

A **fogadó órák** megtartását célszerűnek tartjuk személyre szabottan, igény szerint. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek.

A **szülői értekezleten** az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az

óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Gyülekezet-óvoda

Az óvodának szoros kapcsolata van az irsai evangélikus gyülekezettel. Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, értekezletek, egyházi és óvodai alkalmak, melyre minden alkalommal hívjuk a fenntartónkat. A fenntartó gyülekezettel szorosan együttműködve igyekszünk gyermekeinket és családjaikat Istennel megismertetni.

A gyermekek tapasztalatot szereznek arról, hogy a felnőttek éppen olyan bizalommal, szeretettel fordulnak Istenhez, mint ahogy azt az óvodai közösségben már átélték. A gyülekezet és az óvoda közötti kapcsolat ébrentartásában a gyülekezet lelkésze és vezetése kulcsfontosságú, hisz gyakran jelen vannak óvodánkban.

Az óvoda kapcsolatai egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel.

A bölcsőde, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információkat adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről. Az átmenetet segíti a két intézmény és a gyermekek gondozásáért, neveléséért felelős felnőttek kapcsolatfelvétele. A városban működő önkormányzati és egyházi óvodával is jó kapcsolatot ápolunk. Szükség esetén vállaljuk egymás gyermekeinek ellátását (pl.: nevelés nélküli napon, nyári zárva tartás alatt).

Szoros és jó partneri kapcsolatot ápolunk a Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási Osztályával, mely tanácsaival és egyéb módon is támogatja intézményünket.

Az óvodai élet alatt a Pedagógiai Szakszolgálatok (Nevelési Tanácsadó, Speciális Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottságok) pszichológus, logopédus, az

Egészségügyi Szakszolgálatok, (orvos, szakorvos, védőnő) a települési gyermek és ifjúságvédelmi felelős, a gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel elősegítik.

A közművelődési intézmények (Művelődési Ház, Könyvtár) rendezvényeit a gyermekek - alkalmazkodva életkori sajátosságaikhoz- érdeklődésüket figyelembe véve látogathatják csoportosan az óvodapedagógus vezetésével vagy egyénileg szüleikkel is.

A különböző iskolákkal való kapcsolattartásunk nyitott, mindhárom iskolával (önkormányzati, katolikus, evangélikus) tartjuk a kapcsolatot.

Jó kapcsolatot alakítottunk ki a szlovák nemzetiségi önkormányzattal, mely lehetőségeihez mértén támogatja intézményünket.

Lehetőség szerint tartjuk a kapcsolatot a többi evangélikus óvodával.

Évente részt veszünk a városi óvodák sportvetélkedőjén, melyet mindig más intézmény szervez.

Közvetlen partnerünk a gyermekorvos, a városi védőnők és a helyi dentálhigiénikus, hiszen óvodásainkat rendszeresen ellátják szűréseikkel, ha szükséges részt vesznek a szülői értekezleten, családlátogatáson és egyéb óvodai alkalmon is.

„A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.” ONOA

Partnerkapcsolatra törekszünk Erdélyi és Kárpátaljai intézményekkel, ill. Bajorországi óvodákkal egyaránt, annak érdekében, hogy módszertani eszköztárunk gazdagodjon.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodai élet tevékenységeit úgy szervezzük, hogy azt a gyermek a családban gyakorolt tevékenységei folytatásaként élhesse meg, azok játékosak és szabadon választhatók legyenek.

Az óvodapedagógus tudatosan tervezi, szervezi a csoport tevékenységeit. Törekszik kihasználni a véletlenszerűen kínálkozó eseményeket, továbbá megfelelő csoportléghőkört, időt, helyet és eszközöket biztosít a különböző játékformákhoz, a

gyakorló, szimbolikus, szabály és konstruáló játékokhoz, melyen keresztül többek között fejlődik a gyermek szabálytudata, kitartása, képzelete, gondolkodása.

Játék

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.”

(ONOA)

Az óvodában a kisgyermek első valódi játszótársa az óvodapedagógus, akinek játékban betöltött szerepét meghatározza a szituáció, a gyermek és a gyermekcsoport igénye. Jelenléte lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolat alakulását.

Az óvodapedagógus mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonja a társat, ill. segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Óvodánkban különösen nagy gondot fordítunk arra, hogy a leghangsúlyosabb rész a játék és ezen belül is a szabad játék legyen.

Vegyes életkorú csoportjainkban a játék kellemesebb, élménygazdagabb, többszólamúbb, mintha azonos korú gyermekek lennének egy csoportban. A kis és nagyobb testvér ösztönző, utánzásra biztató társ. Társas kapcsolatai leginkább a játékszituációkban keletkeznek. A gyermekek játéka szabad cselekvések sorozata. Szabad akaratból, külső kényszerítő körülmények nélkül jöhet csak létre. Parancsra,

vezényszóra vagy kérésre nem lehet játszani. Nem produktív, nem az eredmény, a teljesítmény, a végtermék a fontos, hanem maga a folyamat. A játék során a gyermek egyre jobban megérti önmagát, a körülötte lévő tárgyi és társas környezetet. Képzetei, érzelmei, lehetőségei a kifejezés jelrendszere, az életkorral együtt változnak és a belső szabályozás következtében sémáit másképp variálja. A vegyes életkorú csoportban gyorsabb ütemű a kisebb gyermekek játékfejlődése (gyakorló játék, szimbolikus szerepjáték stb.). A kisgyermeknek is meg kell tanulnia tiszteletben tartani mások kívánságait, elképzeléseit, a nagyobbak megértőbbek a nyilvánvalóbb különbségek miatt. A nyugodt légkörű, hosszú, zavartalan játék ideje alatt észrevétlenül sajátítja el a gyermek a játék rendjét. A gyermek játéka fontos a fizikai fejlődése szempontjából, de hatással van szellemi, érzelmi és lelki, valamint szociális fejlődésére is. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. Játék közben tanul a legjobban. A játékban megéli a döntés szabadságát, mivel ő választja ki milyen eszközzel, milyen műveletet végez, milyen szerepet vállal, kikkel és milyen szabályok szerint. A szabadságnak az együttélés szabályai, a humanisztikus viselkedés szokásai adják meg az ésszerű korlátot.

Játékában így a keresztény erkölcs jellemzőit gyakorolja, a szeretetet, a megértést, igazságot, alkalmazkodást, rendet stb. A gyermek játéktevékenysége fokozott érzelmi állapotban folyik, s a siker, a jutalom magából a játékból fakad és nem a külső megerősítésből. Ezért is képes a gyermek kitartó, sokszor ismétlődő tevékenységre, s e közben olyan tulajdonságok fejlődnek, melyek későbbi feladattudatukat, helytállásukat is elősegítik. Nem csak az embereket, állatokat és tárgyakat utánozza játéka során, hanem minden helyzetet és eseményt, amely felkeltette az érdeklődését. A gyermek a tanult bibliai történeteket természetes módon építi be játékaiba. Ahogyan a gyermek minden ismeretét felhasználja ebben a tevékenységében a bibliai történetek hatása is megjelenik játékában. A gyermek eljátssza, beleéli magát a történetbe és vállalja a számára vonzó szerepeket, viselkedésmódokat, gyakran azonosulva a bibliai történet szereplőivel. A gyermek újra éli játékában pl. „a szeretet győzelmét”. A kisgyermek a játék tevékenysége során megvalósíthatja egyéni elképzeléseit, de meg kell tanulnia együttműködni társaival. Meg kell tanulnia a játékeszközök megosztását, megtapasztalhatja a lemondás nehézségét, de a köszönet, hálaadás alapjaival is megismerkedhet.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Az óvodában fontos a szabad játék

túlsúlyának érvényesülése. Ehhez ismernie kell a gyermek szükségleteit, egyéni tapasztalatait, érdeklődését, a szülői ház szokásait, értenie kell a gyermektől érkező információkat, jelzéseket. Éreznie kell a gyermeknek, hogy komolyan veszi a játékot. Nem kívülről irányítja, hanem aktív résztvevője s egy-egy játék megvalósításában készséges segítőtárs.

Eközben a játszó gyermek lelki állapotát figyeli, s próbálja megérteni, ha szükség van rá, tudja szabályozni és felidézni azokat a belső erőket, amely a tevékeny játékhoz szükségesek. A csoportszobákat igyekszünk kuckósan kialakítani, hogy meghitt, igazi játék tudjon kialakulni, ahol a titkok is felszínre törhetnek a gyermeki lélekből. Tudjuk, a gyermeki játékban sokkal nagyobb szerepe van a nem láthatónak, a mögöttesnek, a belső történéseknek. Ami a felszínen megjelenik, az csupán a forma, melyet a gyermek felhasznál belső tartalmának kifejezésére. A gyermek a játékba, mint formai keretbe viszi bele a belső történéseit, érzelmeit, vágyait. Különböző pszichikus funkcióinak működése a felszínen játékként jelenik meg. A kisgyermek nem közvetlen módon, szavakban fogalmazva juttatja kifejezésre mondanóját, hanem áttételes eszközökkel, szimbolikusán, játékban. Ha a gyermek nyomasztónak vagy megterhelőnek érzi mindennapi életét, akkor a felgyülemlett és feldolgozatlan érzelmi előbb vagy utóbb regresszív, illetve agresszív viselkedésben fognak megnyilvánulni. Fokozott mértékben szüksége lesz a szimbolikus szerepjátékra, amelyben belső világát kivetítheti. A szimbolikus szerepjáték ez által a lélek tükrévé válik. Napjainkban a gyermekeknek alig-alig jut idő barátkozásra és hosszú zavartalan játéokra. Törekszünk arra, hogy minél több időt biztosítsunk a gyermeknek az önmaga által kitalált játéokra.

Tudjuk:

„A játékok nem esetleges találmányok. Megvilágítják a felnövekvés gondjait és örömeit, megkönnyítik a csecsemőkortól a felnőtt korig való utazást. Megtanítják a gyereket arra, amiről soha nem is gondolta, hogy meg kell tanulnia, és soha nem is fog emlékezni rá, hogy valaha tanulta. Ellátja őt a legkülönbözőbb tapasztalatokkal, amelyekre semmilyen más módon nem tehet szert.”

(Cherfas J: Ez csak játék
Gondolat Kiadó Bp. 1986.)

Miközben a gyermek játssza a gyakorló játékát, szimbolikus szerepjátékait és szabály játékait, tanúságot tesz egyénileg ötletgazdaságáról, türelméről, szociális, társas kapcsolatairól.

Megtanulja a kisebb-nagyobb akadályok legyőzését, a szabályok megtartását. A fejlődés-fejlesztés egyéniségre vonatkozó feladatai jelentkeznek azokban a konkrét helyzetekben, amelyekben megnyilvánul a gyermek viselkedése, képzeletének, képzeleteinek rendezettsége, a belő képek formálásából alakuló beszéde és játékrendszere. Így kapunk képet a gyermek kifejező és kapcsolatteremtő funkciójának színvonaláról.

„Minden pedagógia hamis, amely nem elsősorban arra a személyiségre támaszkodik, akit nevel, annak szükségleteire, legbensőbb énjére.”

(C. Freinet)

A gyermeki személyiség egy-egy játék tevékenység közben matematikai tapasztalatokra tesz szert, melynek során, érzékszervein keresztül fejleszti matematikai képességeit. Így fedezi fel pl. egy-egy gyöngyfűzés során a gömbölyű tulajdonságait (gurul, sima, pattan, kicsi, nagy, különböző színű, formájú stb.). A felfűzött gyöngysor összemérésekor a (rövid-hosszú, rövidebb-hosszabb) fogalmakat és az összekötött gyöngysor nyitott és zárt vonalát, a kör létesítésének lehetőségét stb. A konstruálás, a probléma-látás, a probléma megoldás, mind-mind a próbálgatások során szerzett tapasztalatok útján fejlődik. A matematika átszövi egész életünket, hozzátartozik mindennapi tevékenységünkhöz, életritmusunkhoz. Igyekszünk a matematikai ismeretekhez szabadon, játszva, egyéni ütemben haladva, az önkifejezés telhetőségével élve, kreatívan, leleményesen, önállóan felfedezve hozzájuttatni a gyermekeket. Olyan gazdag, ihlető környezetet biztosítunk, ahol nyitottan, rugalmasan tolerálva, az egyéni különbségeket tiszteletben tartva elfogadja a gyerek a jószándékú bírálást is, de eközben a gyermek csak a gondtalan játékot élvezi. Az ókori bölcs mondás szerint így foglalhatjuk össze:

„Amit hallok, elfelejtem, amit láttam, arra emlékszem, amit csináltam, azt tudom is.”

A fejlődés mutatói az óvodáskor végére:

- A gyermek bekapcsolódik a közös játékba.
- Képes a saját élményei eljátszására.
- Kialakulnak pozitív érzelmei társai iránt.
- Vannak önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Aktívan részt vesz az erőfeszítést és ügyességet igénylő játékban.
- Képes szabályjátékok megtanulására, a megismert szabályokat betartja.
- Elfogadja társai ötleteit és javaslatait.
- Szerepjátékoknál képes a szerepek elosztására.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás az óvodáinkban folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Kisgyermekkorban a tanulás és a játék nem különíthető el egymástól. A gyermek úgy tanul, hogy játszik. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A tanulás utánzással, kipróbálással, kitalálással történik. Minden gyermekben működik az egészséges veleszületett kíváncsiság, az önmagáért való tudásszükséglet, tanulási vágy. Olyan szituációkat kell teremtenünk, ahol ez a tanulási vágy ébren tartható, erősíthető, ahol a gyermek szívesen önmagától tanul. Goethe ezt mondja:

„Ha az embert olyannak vesszük, mint amilyen,
tulajdonképpen rosszabbá tesszük. De ha olyannak

vesszük, mint amilyenek lennie kell, akkor azzá tesszük, amivé lehetne!”

A gyermeket sohasem olyannak hagyjuk, amilyen az adott fejlettségi fokon, hanem mindig formálni szeretnénk Isten szent lelkének segítségével, hiszen minden gyermek fejleszhető önmagához képes. A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, s úgy fogadjuk, ahogyan az ajándékozó adta.

Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, lehetőségeit, korlátait, s ezek birtokában egyénre szabottan fejlesztjük. Óvodás korban a legnyitottabb a gyermek. A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, probléma-érzékenyvé őt.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás;

Az óvodapedagógushoz fűződő érzelmi kapcsolat nagymértékben befolyásolja a gyermek tanulásának mélységét. A tanulási folyamatot igyekszünk úgy megszervezni, hogy a gyermek integrált tevékenységben juthasson hozzá a globális gondolkodáshoz, egyszerre szerezhessen matematikai, zenei, mozgásos, szociális tapasztalatokat.

A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvodapedagógus megfelelő mennyiségű és minőségű segítséget biztosít. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A kezdeményezett foglalkozás helyett a kezdeményezett tevékenységi formák elnevezést használjuk, az óvodapedagógusra bízva a szervezeti- és időkeretek megválasztását.

Óvodánk gyermekcsoportjaiban hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek is jelen lehetnek, ezért nagy súlyt fektetünk a gondozásra, egyéni fejlesztésre. Elsősorban megnyilvánul ez a mindennapos egyénre szabott különös

odafigyelésben, törődésben. Ezt az óvodai csoport oldott légköre, az óvónő és a gyermek érzélem gazdag kapcsolata is elősegíti.

Pedagógiai munkánk során tapasztaljuk, hogy vannak gyermekek, akik kreatívabbak, kiemelkednek korosztályukból, született adottságokkal rendelkeznek. Minél hamarabb észrevesszük ezeket az adottságokat, annál többet tehetünk kibontásukért.

Adottságait felismerve gondozni kell, hiszen ha ezt nem kapja meg, személyisége torzulásához gyorsan eljuthat, problematikussá válhat. Igyekszünk tehát az ilyen gyermekek számára olyan biztonságot nyújtó érzelmi légkört biztosítani, ahol a társai elfogadják.

Sajátos igényihez mérten tág szabadságot biztosítunk számára, ösztönözzük azon a területen, ahol eredményesnek látjuk és segítjük, ahol gyengébb, így egész személyisége formálódik.

A tanulás, a megismerés szükséglete, mint kíváncsiság a kulturális igények forrása. A felnőtt dolga, hogy állandóan kielégítse, belevigye a játékba a viselkedési mintát, a műveltséget. A gyermek személyiségfejlődésének legfontosabb összetevőjét, a szociális magatartását, befolyásolja egyrészt biológiai érése és szociális tanulás. Ahhoz, hogy a gyermek szociális magatartási készsége minél fejlettebb legyen, sokféle ingert kell biztosítani számára a közösségben.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Az óvoda segítő légköre, az egész nap folyamán megteremti a tanulás és tapasztalatszerzés lehetőségét a gyermek számára.
- Kíváncsisága a teremtett világ felé inspirálja az iskolai tanulás iránti vágyát.
- A dicséret és a pozitív megerősítés, ösztönzi a gyermekeket az ismeretek befogadásában.
- A sikerélmény motiváló hatására a gyermek ismeretei gyarapodnak.
- A mindennapos tevékenységformák rendszeres gyakorlása lehetőséget nyújt a gyakorlati problémamegoldásra, ill. így valósul meg a tanulás személyiségfejlesztő hatása
- A gyermek az óvodás évek alatt érzelmein keresztül képességeket gyakorol, készségeket, jártasságokat szerez, amelyek által fejlődik értelme, intelligenciája.

Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

„Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - **népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi** -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.” (ONOA)

A mese, a vers az a beszédmód, amire a hét éven aluli kisgyermek tartósan kényszerítés nélkül figyelni tud. Ritmusa, képi ereje, folyamatossága, hangulata fogva tartja a képzelőerejét és minden másnál jobban a mesélő felnőtthöz köti érzelmileg. Mese hallgatáskor a szó segítségével következik be a valóság és a vágyak áthidalása. A mese épp úgy, mint a játék, örömforrás.

Mindkettőből hiányzik a közvetlen oktató szándék. A mese éppúgy, mint a játék, nem egy óvodai foglalkoztatási lehetőség, hanem egyetlen közlésforma, amelynek segítségével, a gyermekekkel szót válthatunk arról, ami a kézzelfoghatón túl a legjobban foglalkoztatja őket. Mese hallgatáskor a szimbólumrendszer, a belső képsor rendezése, azok szavakra átfordítása, a felnőtt mesélő kezében van. A mese az óvodai élet állandóan zajos, nyüzsgő közegében a csend szigete. Szórakozás, mulatság, egymásra hangolódás.

A mese az anyanyelv zenéje és észjárása. Beszédnevelő, én-erősítő és személyiség fejlesztő.

A jó mesélő azt az illúziót kelti a gyermekben, mintha megélte volna, mintha megélt eseményeket keltene életre belső vizualitással. A mese túlzásaival, az élőbeszéd erejével hat a gyermek személyiségére (az átváltozás lehetősége, az ellentétek felismerése, az ismétlés, a folyamatosság, a biztonság, a veszély, a menekülés, a vágy).

„A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és

konkrét formában, esetlegesen a **bábozás és dramatizálás eszközeivel** - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.” ONOA

A meséből a gyermekek fontos dolgokat tudhatnak meg, választ találhatnak a mesékben az őket foglalkoztató kérdésekre. Óvodánkban minden nap mesélünk, verselünk, mondókázunk több alkalommal. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Néha ugyanazt a mesét kétszer is elmeséljük egy nap két különböző időpontban. Az egyes tevékenységek motiválója, a tevékenységek kísérője gyakran ismert versike vagy mondóka. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A szeretet a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét stb. elvont fogalmait, az emberi érzések viszonyait konkrét belső képi formában ismeri meg a gyermek. Azonosul a szereplővel, s éppen ebben rejlik a mese érzelemnövelő, jellemformáló hatása. Az óvónők a mese, vers megszerettetését a kicsinyek között, ölebe ültetve, dúdolók, cirógatók mondogatásával kezdik. Később a már ismert meséket a gyermekek bevonásával meséljük.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Konfliktusait megtanulja demokratikus úton rendezni, fejlődik humorérzéke, a másággal elfogadására való képessége, önismerete, mozgás és kommunikációs készségei gazdagodnak, tökéletesednek.

A mesélések, verselések lehetőséget kínálnak a matematikai fogalmak bővítésére, mint legkisebb- nagyobb- még nagyobb.

Néha találunk olyan mesét, amikor a bibliai történet üzenete és a mese témájának üzenete egybe esik. Ilyenkor mindkettőt ismertetjük, de tudatosítjuk a mese voltát, ezzel csupán a komplexitásra törekszünk.

A Biblia üzenetét tolmácsoló verseket különösen keresztyén ünnepekre tervezzük. Minden esetben elkerüljük a produkáltatást, igyekszünk a személyes aktivitásra hagyatkozni.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Szívesen mond mondókát, verset, mesét.
- Tudja a megismert szavak jelentését, használja azokat.

- Megjegyzi a mese legfontosabb elemeit, alkalmazza a mesei fordulatokat.
- A megkezdett mesét folytatja és képes be is fejezni azt.
- Képes a hallottak vizuális megjelenítésére.
- Van igénye a hallott irodalmi művek újra hallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvodapedagógusát, dajkáját és társait.
- Tud eseményképről, élményeiről beszélni.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzi mondatait.
- Részt vesz a dramatikus játékokban.
- A gyermek nyelvtanilag helyesen és tisztán, gazdag szókinccsel fejezi ki magát

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodai nevelésünk óriási lehetősége, hogy a szerető, mennyi Atya megismertetésére, dicséretére zenei anyagot is tudunk használni. Minden gyermeknek szüksége van zenei lelki táplálékra is.

Az éneklés, a hangszerek hangja Istentől való ajándékok. A keresztyén ember számára az egyházi ének olyan imádság, amely Istent magasztalja.

A kisgyermek már hároméves kor előtt is megfigyelhetően érzékennyé válik a zenére. Reagál rá mozdulataival, tekintetével, hangadásaival. A hároméves gyermeket (de később is) az óvónő gyakran ölbe veszi, dúdolgat, mondókát, lovagoltatót játszik neki. Ez a természetes zeneösztönét oly módon fejleszti, melynek hatására a kisgyermek ritmusérzéke, hallása spontán fejlődik, éneklési készsége kialakul. Fontos, hogy óvodánkban a gyermek mindenben a tőlünk telhető legjobbat kapja, ezért Kodály Zoltán tanítása szerint

„Minden népzenei nevelésének a saját néphagyományából kell kiindulnia.”

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek

felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek,- néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Zenei nevelésünket a népdal kincsre alapozzuk.

Azokat az egyszerű dalokat énekeljük, amelyek a gyermeki lélekhez a legközelebb álló témákról szólnak, mint növényekről, állatokról, természetről szóló, vagy párosító, virágének, térfás népdalok. Ezekben a gyermekdalokban a nyelv, a dallam tökéletes egységet alkot. Az énekes játék, a mondóka ritmikus mozgásos elsajátítása rendkívüli hatással van a gyermek képességeinek fejlesztésére. A mondóka a legelső költői, műfaj, amellyel a gyermek találkozik. Alapul szolgál az anyanyelv megalapozásához is. A gyermek kiegyensúlyozott, derűs lesz, öröm számára a közös játék, biztonságban érzi magát az ismétlődő mozdulatok, érintések testközelség hatására. Erősen kötődik a vele játszó felnőtthöz, érzelmi világa gazdaggá válik. Mivel könnyen megtanulható, sikerélményhez juttatja a gyermeket, közben bővül a szókincse is, gazdagodik a felnőttek világában használatos szavakkal, tájszavakkal, régies kifejezésekkel. Az ismétlődő fordulatok, szókapcsolatok, ikerszavak, rímek, ritmusok, nyelvtörők formálják a gyermek nyelvérzékét, helyesebb lesz kiejtése, hangsúlyozása, hanglejtése. A zene mozgásra serkenti a kicsinyeket pl.: a hinta-palinta dallamát énekelgetve egy idő után igyekeznek a zene egyenletes lüktetéséhez, súlyaihoz alkalmazkodni, ezáltal javul egyensúlyérzékük, mozgás-koordinációjuk. Zenei nevelő munkánkhoz Forrai Katalin: Ének az óvodában c. műve szolgál alapul. Zenehallgatási anyagként elsősorban az élő népdalt vagy a művészi értékű komponált zenét használjuk. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusnak figyelembe kell vennie a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A keresztyén énekek kiválasztásánál épen úgy figyelembe vesszük a hangterjedelemre vonatkozó követelményeiket, mint a gyermekdaloknál.

Fontos, hogy óvodánkban a keresztyén szellemiség a zenei nevelésen keresztül is az egész napot áthassa (napkezdő ének, hittanalkalmak énekei, ének). Luther Márton tanítása szerint fegyelmezésre lecsendesítésre is használjuk az éneket.

„Az éneklés a fegyelmezés egyik gyengéd és kedves formája.”

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A zene és mozgás, zene és tánc szorosan összekapcsolódó fogalmak. Az óvodapedagógus feladata, hogy céltudatosan fejlessze, a mozgáskészséget találjon ki változatos mozdulatokat és serkentse a gyereket is erre, hogy alkotó fantáziájuk a táncban is kibontakozzon, akár szabad, akár bonyolultabb mozdulatokkal.

Igyekszünk olyan módon válogatni a zenei agyagot, hogy a kisgyermeknek módja legyen a művészet befogadására, miközben felszabadultan játszik, s közben élményt kap a természet és az élet szeretetét, életörömét.

Zenei nevelésünk akkor igazán eredményes, ha a gyermeknek örömtelibb élményévé válik az énekes játék.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen játszanak népi gyermekjátékokat, énekes játékokat.
- Bátran és szívesen énekel egyedül és közösen is.
- Felismeri a dallamot dúdolásról, hangszerről, erősen eltérő belső, vagy zárómotívumokról.
- Képes megkülönböztetni az egyenletes lüktetést a dalok ritmusától.
- Képes a térformák kialakítására, egyszerű, egyöntetű, esztétikus táncmozdulatok végzésére.
- Szívesen hallgat zenét, énekeket, hangszeres muzsikát.
- Sajátjuknak érzik a megismert népi gyermekdalokat, a megismert egyházi gyermekénekeket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Kirándulások, mesék, bibliai történetek elmondásakor ráirányítjuk a gyermekek figyelmét az Isten által teremtett világra.

„Amikor látom kezeid munkáját...”

(Zsoltár 8.)

A környezet színei, szépsége, az elragadtatás, rácsodálkozás érzését váltja ki a kisgyermekből is, mint a Zsoltárosból.

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.” (ONOA)

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermekkorban az érzési megismerése a főszerep, s főként képekben fogja fel a világot. Hároméves kora körül rájön a gyermek, hogy az így kialakult képzeleti kivetíthetők. A világ képi megismerése a személyiség fejlesztés fontos eszköze. Mindent meg kell tennünk, hogy vizuális élmények ne kerüljék el a gyermekeket, s hogy ezekre ábrázolás formájában is válaszolhasson. Az érdeklődés, a motiváció, a jó légkör befolyásolja azt, hogy környezetünkből mit veszünk észre. Szorongásos helyzetben az emberi agy kevesebbet enged be, mint oldott légkörben, intenzív befogadó készséggel ráhangolódással.

Csak szeretetteljes légkörben lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni. A felnőtt közreműködése is szükséges ahhoz, hogy a gyermek megtanulja észrevenni az Isten által teremtett természet és az ember harmóniájában azt, ami gyönyörködtető, ami esztétikus. Az egész nap folyamán megvalósuló vizuális nevelés az óvodai nevelés egészéhez kapcsolódó tevékenység, melyhez az óvodapedagógus változatos eszközöket biztosít.

Kapcsolódik a közösségi neveléshez, az anyanyelvi neveléshez, a munkára neveléshez, a zenei neveléshez stb. Az ábrázoló tevékenység feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Az óvodapedagógus tevékenységéhez szorosan

hozzátartozik, hogy élményszerűen ismertesse meg a gyermekkel a szín és formavilágot, az anyagok természetét, a technikákat, amelyekkel kifejezhetik elképzelésüket, érzelmeiket, gondolataikat. A közvetlen környezet a spontán vizuális hatások közül a legjelentősebb, hiszen mindennapos, állandó ingert jelent. Éppen ezért fontos, hogy a gyermeket esztétikus, funkciójában is szép, ugyanakkor egymással is minél inkább harmonizáló tárgyak vegyék körül. Az ábrázoló tevékenység a gyermek számára ugyanolyan tevékenység, mint a játék. A valóság két fontos dimenzióját segítik feldolgozni a gyermeknek. Míg a játék az ember-ember közötti társas viszonyulásokat, az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára. A szem-kéz együttműködése, koordinációja bonyolult idegéletteni folyamatokon keresztül valósul meg, melynek vezérlő egésze az agy. A vizuális önkifejezés bármely fajtája agyi termék, melynek eredménye az alkotás, de egyben tovább is fejlődik az alkotás által, hiszen visszajelzést kap, ezáltal ösztönzést a hibák javítására. Eben a tevékenységben is nagy hangsúlyt fordítunk az egyéni bánásmódra, hiszen tehetségük, begyakoroltságuk, élményanyaguk, érzelmi és értelmi életük alapján rendkívül eltérő szinten vannak a gyermekek. Segítségünk, fejlesztésünk alapja, hogy önmagához képest fejlődjön, lépjen előre a gyermek.

Segítenünk kell a pontosabb vizuális emlékezésben, a megfigyelés, az analízis pontosabbá tételével.

Széles tevékenységi lehetőséget kínálunk a különböző technikák megtanításával. Tudatosan fejlesztjük a finom motoros kézmozgást. Célunk a vizuális észlelés, az emlékezés, a képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá és könnyedebbé tétele. Az óvodapedagógus a legkisebb szabadon firkálgató, gyurkáló, mázoló gyermekekkel együtt éli át és fedezi fel az alkotás örömét, a színek, a formák által nyújtott csodálatos esztétikai élményt. A firkálgatáson túllépő, valamint ábrázoló gyermeket egyénileg segítjük a továbblépésben, de fokozottan figyelünk a gyermek igényeire, gondolataira. Igyekszünk mindenki számára vonzóvá tenni az ábrázoló tevékenységet. Ezzel szeretnénk a gyermeket ránevelni arra, hogy élénk figyelemmel járjon környezetében, nyitott legyen az új, a változások befogadására. Ráirányítjuk figyelmét arra, hogy a világ térben, mozgásban, történetekben létezik és ez így ábrázolható is. Egymás munkájának megfigyelése, elemzése, értékelése során felfedeztetjük a részletek fontosságát.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Képes hosszabb ideig több tulajdonságra irányítani figyelmét és megjeleníteni alkotásaiban.
- Munkái színesek.
- Az ünnepekhez, keresztyén alkalmakhoz, bibliai történetekhez ismeri a szimbólumokat, színeket.
- Emberábrázolásában megjelennek a részletek, egyszerű mozgások.
- Képet alkot élményei és emlékezete alapján.
- Rendeltetészerűen használja a vizuális eszközöket.
- A tárgyakat díszíti saját elképzelése alapján.
- Formát mintáz megfigyelés után.

Mozgás

„Az emberben a mozgás szeretete és igénye a "születéstől a halálig" megtalálható, csupán ébren kell tartani. Az ember test és lélek egysége " mert mi az élő Isten temploma vagyunk".

(2Kor 6)

Az emberi szervezet számára a mozgás lételem. Az emberi szervezet nagy része aktív mozgást igénylő izom, mely a vázhoz ízületekkel és szalagokkal kapcsolódik. Fontos feladatunk a testi nevelés, amely olyan tervszerű, rendszeres ráhatás, ami az egészséges fejlődés biztosítása a motoros képességek fejlesztése, a mozgáskészség kialakítása és a rendszeres testedzés érdekében érik a szervezetet. A rendszeres mozgás hozzájárul egészségünk megőrzéséhez, bizonyos elváltozások megelőzéséhez. Az ONOAP alapján számunkra is fontos a gyermekek testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése, az egészséges életvitel és életmód igényének kialakítása, az összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, melyhez a szabadon választott mozgásos tevékenységek a mindennapos testnevelés és a testnevelés foglalkozások nyújtanak lehetőséget. Szabadon választott tevékenységre és a mindennapos testnevelésre minden nap, testnevelés foglalkozásokra hetente két alkalommal van lehetőségük a gyerekeknek. A gyermekeknek minden nap lehetőséget

biztosítunk a mozgásra, a mozgásos játékokra. A mindennapos testnevelés, testmozgás során figyelünk a változatos mozgásformák tervezésére.

Igyekszünk minél több időt a szabadban, a friss levegőn tölteni ezzel is elősegítve a harmonikus testi fejlődést, a gyermeki szervezet egészséges növekedését. A torna, a mozgásos játék anyagánál figyelembe vesszük, hogy hová szeretnénk eljuttatni a gyermekeket és a testnevelés során milyen képesség fejlesztésre és nevelési lehetőségekre lesz alkalmunk. Mindig a gyermekekhez igazodva differenciáltan és a fokozatosság elvének megfelelően állítjuk össze a gyakorlatokat. A gyakorlatok megválasztásánál fontos, hogy ismerjük a gyermekek értelmi szintjét és fizikai állapotát. Figyelünk arra is, hogy a gyermekek helyesen és esztétikusan hajtsák végre a gyakorlatokat. Tornatermünkben a tevékenységet előkészítő gyakorlatokkal kezdjük, majd a főgyakorlattal folytatjuk és újabb játékkal zárjuk.

A tevékenység során a helyes mintaadással, dicsérettel és buzdítással ösztönözzük a gyerekeket a gyakorlatok végrehajtására, a komplex testmozgásra. A tornaszobai torna, mozgásos játék előtt minden gyermek átöltözik tornaruhába. Mindennapos testnevelés alkalmával a gyermekeknek nem kell átöltözniük. Ez a tevékenység napi rendszerességgel fordul elő, melyben prevenció és korrekció feladatokat oldunk meg. Játékidőben a gyermekek tág teret kapnak a mozgásra. Mind a csoportszobákban, mind az udvaron lehetőség nyílik mozgásos szabály játékokra, dalos játékokra. Ezekkel a játékokkal nemcsak udvariassági szokásokat, szabályokat, erkölcsi normákat, hanem a gyermekek akaraterejét, kitartását, érzelmi életét, esztétikai érzékét és tudását koordinációs és kondicionális képességét is fejleszteni lehet. A mindennapok teendői alkalmával figyelniük kell a helyes testtartás, a légzés kialakítására, korrigálására. Ezeket a feladatokat játékosan, de tudatosan a gyermek anatómiai sajátosságait ismerve oldjuk meg.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és a testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés, ezzel befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. Nagy és finommozgásokon belül hangsúlyosan fejlesztjük a foglalkozásokon és a mindennapokban is a szem - kéz, szem - láb koordinációt.

A megfelelően összeállított és jól megszervezett gyakorlatok elősegítik a gyermek helyes testtartásának, keringési és légzési funkcióinak javítását.

Differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb feladatát.

A mozgásos tevékenységek célja, feladata, hogy a gyermekek fizikai állóképességének fejlesztése a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitást előkészítse, illetőleg a mozgásos sikeres feladatmegoldások eredményeként az önértékelést és az önbizalmat növelje.

A tornának, játékos mozgásnak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Fontos, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban vegyenek részt a mozgásos tevékenységeken.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Finom mozgása, egyensúlyérzéke, nagymozgása összerendezett, harmonikus.
- A természetes mozgásformákat ismeri, gyakorolja.
- Ismer labdajátékokat, futó-fogó játékokat, annak szabályait be is tartja
- Sor és váltóversenyeken szívesen vesz részt, átérzi a verseny izgalmát.
- Képes szabad, páros, ill. kéziszer(babzsák, szalag, kislabda, karika, bot, stb.) gyakorlatok végzésére.
- A főgyakorlatok végrehajtása során figyel a balesetveszély elkerülésére.
- Képes nekifutással 30-50 cm magas akadályt átugrani, padról páros lábbal leugrani.
- Igyekszik a gurulóátfordulást helyesen végrehajtani.
- Képes a labdát feldobni és elkapni, a labdát pattogatni és vezetni.
- A térben jól tájékozódik.

A külső világ tevékeny megismerése

„A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatot szerez a közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét az értékek megőrzését.”

(ONOAP)

Az óvodáskorú gyermek csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent meg akar tudni, de nem csak csodálattal vesz tudomást a dolgokról, hanem aktív módon ki is nyúl feléjük.

Egy kínai bölcs szerint

"Ha a jövő évről akarsz gondoskodni - vess magot,
Ha egy évtizeddel számolsz - ültess fát,
Ha terved egy életre szól - embert nevelj! "

A mi felelősségünk, hogy az általunk nevelt gyermekekben kialakítsuk a felelősségtudatot a csodálatos világunkért. Meg kell, hogy ismertessük velük, hogy a Biblia tanítását alapul véve a Föld és a világ Isten teremtménye. Isten lakóhelyül rendezte be a Földet és látta Isten, hogy amit alkotott igen jó (1Móz 1,31). Meg kell tanítanunk a gyermeket arra, hogy felelősséget érezzen a teremtett világ iránt.

Arra kell nevelnünk, hogy gondoskodnunk kell a környezetünkben lévő növényekről, állatokról, mert Isten ránk bízta őket, így a környezet megismerése, védelme, szeretete nem csak érdekünk, de feladatunk is. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Környezeti nevelésünk során törekszünk bemutatni a gyermekeknek a teremtett világot a maga valóságában.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz

szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Séták, kirándulások alkalmával sok-sok ismeretet, tapasztalatot szerez. Segítünk neki észrevenni a természet szépségeit, de elrettentő példaként láttatjuk meg az eldobott szemétkupacot, a pusztuló fát, a letépett hervadó virágot stb.

A természetvédelem-környezetvédelem hitünkéből adódó feladat. Példát kell, hogy mutassunk a környezetünkben-élő gyermekeknek abban, hogy környezetünket hogyan gondozzuk. Az élőlényeket nem pusztítjuk. Az élet tisztelete, védelme alapvető értéknek kell, hogy jelentkezzen munkánkban. A gyermeknek meg kell tanítani, hogy a természetben minden élőlénynek meg van a maga helye és szerepe. Az a gyermek, aki megismeri, megbarátkozik a természet szépségeivel, törvényszerűségeivel, a természeti folyamatok kölcsönhatásaival, később természetes módon védi is ezeket az értékeket. Felnőttként környezetvédő életmódon fog élni, megértve azt, hogy az ember a természet elválaszthatatlan része. A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból. Ezért arra törekszünk, hogy nyugodt, békés körülmények között módja legyen szemlélődni az őt körülvevő világ rejtelmeiben, s minden érzékével megtapasztalhatta azt.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a csoportszobában a közösen gyűjtött terményeket, terméseket, kavicsokat, kagylókat stb. elhelyezzék. Csíráztatunk, ültetünk magokat, rügyeztetünk ágakat. Az udvaron lehetőséget biztosítunk ládában zöldségfélék, virágok gondozására. Megfigyelhetik fejlődésüket, érzékelhetik munkájuk fontosságát, eredményét. Az így termesztett növényeket közösen elfogyasztják, a virággal díszíthetik a csoportszobát. Gyakran sétálunk a közeli rétre, ahol megfigyelhetjük a növényeket, a különböző évszakokban. Minden alkalommal felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy ne szemeteljenek, ne tördeljenek le ágakat, ne tépkedjék a

virágokat. Felhívjuk figyelmüket az állatok szokásaira, szükségleteire, hasznosságukra. Mindenkori felhívjuk figyelmüket az indián közmondásra:

„A földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön!”

Társadalmi, környezetünknek a gyermekekhez legközelebb álló egysége a család. Isten gondoskodó szeretettel szülőket adott nekünk, akik gondoskodnak rólunk, szeretettel irányítják növekedésünket. A gyermekek figyelmét ráirányítjuk arra, hogy a családban mindenkinek meg van a maga feladata, szerepe, mindenkinek aktívan ki kell vennie részét a családi életben. Meg kell a gyermeket tanítani a szülők tiszteletére és arra, hogy tudjanak hálát adni értük.

Ez kiegészül a tágabb társadalmi környezetük értékeinek felfedeztetésével, kiegészül Isten családjának, egyházunknak, gyülekezetünknek megismertetésével, elfogadtatásával s a pozitív érzelmi kapcsolat kialakításával (templom látogatás, közös ünnepélyek).

Óvodai nevelő munkánk során az ismeretek közvetítésével, a közösen átélt élményekkel tudjuk megalapozni, lerakni a hazaszeretet csírait, alapozni a természetes műveltséget, a nemzeti és népi hagyományok ápolását, továbbvitelét. Elsősorban a családra, szűkebb társadalmi környezetre támaszkodva tudjuk ezt a feladatot megvalósítani.

A környezet megismerése során a gyermek matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába jut. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbéli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, fejlődik tér-sík és mennyiség szemlélete. A matematikai nevelés a tevékenységek gazdag választékával lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Lehetőséget kell biztosítani a pedagógusnak, hogy a gyermek a megszerzett tapasztalatait egyéb tevékenységeiben is alkalmazza. A külső világ tevékeny megismerése meghatározó szerepet kap a gyermek képességeinek fejlesztésében, mint az érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás; konstruáló-ítélőképesség területén.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Tudja lakóhelye pontos nevét, lakcímét, szülei és testvérei nevét, foglalkozását.

- Tudatosan gyakorolja a gyalogos közlekedést és annak alapvető szabályait.
- Csoportosítani tudja a közlekedési járműveket és eszközöket.
- Ismeri környezetének színeit és annak árnyalatait.
- Óvja a természetet és az emberi kultúra értékeit.
- Ismeri testét, testrészeit, érzékszerveit és azok fontosságát.
- Óvja saját maga és környezetének egészségét.
- A napszakok, az évszakok váltakozásában, jellemző jegyeiben eligazodik.
- A teremtett világ csodáira, szépségeire képes rácsodálkozni, átérzi a felelősséget iránta.
- Gondolkodásában megjelenik az életkornak megfelelő, az őt körülvevő természet és a környezet védelme.

Munka jellegű tevékenységek

„És fogta az Úristen az embert és elhelyezte az éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.”

(1Móz 2,15)

Az Úr Istentől kapott feladatunk környezetünk óvása, gondozása. A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység, amely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet- a növény- és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;

- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
- Az eszközök vonzereje, a gyermek természetes kíváncsisága mind-mind arra motiválja, hogy ezeket a feladatokat (naposi tevékenység, terítés, önálló megbízatások) egyre önállóbban végezze, eközben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, társas kapcsolata. A kisgyermeket az általa létrehozott dolgokhoz mindig erősebb érzelmi szálak fűzik, érzelmei pedig mélyebbé, pontosabbá, tartósabbá teszik emlékképeit. Ezért már kiscsoportos kortól bevonjuk a gyermekeket környezetébe szelbbé tételébe.
- Módot adunk arra, hogy alakítsa, egészítse ki, rendszerezze minél többet kedve szerint, hiszen eközben is jelentős spontán ismeretre tesz szert.
- Rendezkedés közben megtapasztalja a téri viszonyokat, bejárja az őt körülvevő teret. Vegyes életkorú csoportjainkban ügyelünk arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyiket sem terheljük túl. Életkoruknak és egyéni képességüknek megfelelő feladatokat adva hozzásegítjük a gyermekeket, hogy a másokért tett tevékenységben örömet találjanak.
- A szépen megterített asztal, a növények gondozása, a terem rendjének megtartása során megtapasztalja a gyermek, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. Munkálkodása közben egyre több információhoz és pontosabb tapasztalatok birtokába juthat, az őt körülvevő világról. A tárgyak, a térbeli viszonyok, cselekvések stb. megnevezése szükségszerűvé válik, s ezzel gyarapodik a gyermek ilyen irányú szókincse. Helyben, időben, mozgásában állandóan alkalmazkodnia kell társaihoz, ez folyamatos érintkezést igényel, gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között.
- A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.
- A munkavégzés közben begyakorolódhatnak különböző munkakészségek. Az eszközök célszerű használatán kívül kialakulnak a munkavégzés, a

munkaszervezés képességének alapjai is, fejlődik feladattudatuk, kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük. Az óvodapedagógus feladata, hogy olyan nyugodt, békés hangulatot teremtsen csoportjában, ahol a gyermek örömmel önállóan tevékenykedik, de bármikor lehetősége van segítséget kérni társaitól, vagy a felnőttektől. Az újra kezdés, a hibajavítás lehetőségét mindig megadjuk a gyermeknek, hisz ez edzi az akaratot, az eredményre törekvést. A gyermekek munkáját fejlettségüktől függően értékeljük, amelyben mindig a közös öröm dominál, de fokról-fokra növeljük a követelményeket, differenciáltan, a gyermekek egyéni fejlettségét figyelembe véve. Ellátogatunk családokhoz, ahol az állatgondozási, növényápolási vagy esetenként szezon jellegű (szüret, kukoricatörés) munkákkal ismerkedhetnek meg a gyermekek.

A fejlődés mutatói az óvodáskor végére:

- Törekedjen önállóságra.
- Önként is vállaljon feladatokat.
- Ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket is.
- Ismerje a munkaeszközök helyét.
- Képes az eszközök megóvására
- Figyel saját testi épségének megőrzésére.
- Óvja a környezetében levő növényeket és gondozza azokat.

Az óvodába és az iskolába lépés feltételei

Az óvodába lépés feltételei

A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről és rendjéről hirdetményt tesz közzé a helyben szokásos módon (hirdetőtáblán, lapjában és honlapján) a beiratkozás első

határnapját megelőzően 30 nappal. Az óvodai beiratkozást úgy kell a fenntartónak megszerveznie, hogy az minden évben április 20 - május 20 közé essen.

Az óvoda felveheti azt a körzetében lakó gyermeket, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden a településen, lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. 2014 szeptember 01-től minden 3 évet betöltő kisgyermek óvodakötelessé válik. Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosságára alkalmas, gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt továbbá a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát. A gyermekek óvodai felvételéről az igazgató, túljelentkezés esetén bizottság dönt. Elbírálási szempontok között előnyt élveznek az evangélikus vallású gyermekek. A felvétel tényéről, illetve az elutasításról a szülők írásbeli értesítést kapnak, mely tartalmazza a döntést megalapozó indoklást és a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatást is.

Óvodánkat az irsai evangélikus gyülekezet elsősorban a megkeresztelt gyermekei számára építette, hogy a keresztelekor vállalt esküjüknek eleget téve az egyház segítségével neveljék hitre gyermekeiket. Lehetőséget adunk azonban azoknak is, akik még nem keresztelték meg gyermekeiket, de az egyházi neveltetés lehetőségét kívánják biztosítani számukra. Ebből következően, amennyiben létszámunk engedi, felveszünk más felekezethez tartozó gyermekeket is.

Az iskolába lépés feltételei:

A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet [20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 21.§]. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Ennek teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét –szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer– a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációban rögzíti (melléklet)

A tanköteles kort, vagyis a hatodik életévét legkésőbb 2020. augusztus 31-ig elérő gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról 2020. január 1-

jétől az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő bármilyen indok alapján vélelmezheti, hogy gyermeke számára az iskola megkezdése még nem indokolt.

Nkt. 45.§ (2a) Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

2. A sikeres iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

a. A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei

alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a

feladatok egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozásra iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A gyermek óvodás évei alatt elsődleges feladatunk az egész gyermeki személyiséget testileg, lelkileg és szociálisan harmonikusan fejleszteni. Az óvodáskor végére a gyermekek eljutnak az iskola érettség fokára. Óvodánkban nem iskolást, hanem iskolai életre felkészült gyermekeket nevelünk. Az egyéni fejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek adottságait. Speciális feladatainkat a felzárkóztatást, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését egyéni vagy mikro csoportos szervezési formában valósítjuk meg, annak érdekében, hogy a gyermekek a lehető legoptimálisabban fejlődjenek. Az iskolába lépéssel a gyermekeknek megváltozik az életmódja. Az óvodában a játék a gyermekek legfőbb tevékenysége, ám az iskolában átveszi helyét a tanulás. Egy gyermeket akkor nevezhetünk iskolakészültnek, ha eredményesen el tudja kezdeni a tanulást, felkészült az iskolai életre és várja, hogy iskolás lehessen. Iskola érettségről akkor beszélhetünk, ha a gyermek meg tud felelni a vele szemben támasztott követelményeknek, eredményesen el tudja kezdeni a tanulást és beilleszkedik. Az iskolaérett gyermek megfelelő feladattudattal, értelmi fejlettséggel, szociális érettséggel és a figyelem-összpontosítás képességével rendelkezik.

Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkájában legfontosabb feladatként kell tekinteni a gyermekek megismerését. A gyermekek alapos megismerése alapján aktív figyelő-cselekvő, figyelő tevékenységgel kell biztosítani a gyermekek differenciált, egyéni bánásmód útján történő fejlesztő nevelését. Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi, írásban rögzíti, valamint az OVIKRÉTA rendszerben, előírt módon vezeti az intézmény. A szülőket évente legalább két alkalommal írásban is tájékoztatja a gyermekük fejlődéséről. Az óvodás gyermek optimális fejlődése érdekében az óvodapedagógusok és a szülők kölcsönösen együttműködnek.

A játék az óvodás korban a személyiség fejlődésének legfontosabb területe. Az óvodapedagógus olyan pedagógusi magatartást kell, hogy kialakítson a játékidőben, amelyben dominál a tudatosan megfigyelő, elemző tevékenység. Az érzékenyen figyelő munka eredményeként jobban megismeri a gyermekeket, s a tüneteket elemezve fel tudja tárni az okokat, így meg tudja határozni a fejlesztő feladatokat. Óvodánkban a nevelési célt a társadalmi elvárások és a keresztyén értékrend határozza meg. Fontos feladatunk, a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása. A gyermekek éppen adott aktuális fejlettségét, képességszintjét megfigyelésekkel, felmérésekkel (bumeráng próba, rajzteszt, széldíszpróba stb.) igyekszünk feltérképezni. Tisztában vagyunk azzal a ténnyel, hogy a kapott adatok csak akkor helytállóak, ha az adott felmérést többször is elkészítjük.

Az eredményt több tényező is befolyásolja, ezért van szükség a próbák nem csak egyszeri elkészítésére. Mivel a gyermekek eltérő fejlődési ütemet mutatnak, szükség van a differenciálásra. A felméréseket a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzik. Minden csoportban megtalálhatók a szakmai dokumentumok. Óvodánkban az általunk kidolgozott kategóriarendszeres megfigyelési vizsgálatot végezzük el a gyermekek, ill. a csoport fejlődésének feltérképezéséhez, ill. egyéni lapokon vezetjük a gyermekek motoros képességeinek, szociális képességeinek, érzelmi, akaratil képességeinek, nyelvi és kommunikációs képességeinek és az értelmi képességeinek a felmérését. A szempontsót a függelék tartalmazza.

A gyermekek megfigyelését, felmérését sordísz-próbával és emberábrázolással egészítjük ki.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése:

A gyermekek nem azonos talentumokkal, érettséggel érkeznek az óvodába. Különbözik a szociokulturális háttér, mások a hozott alapképességek, adottságok.

Sok esetben beilleszkedési, magatartási, beszédbeli problémákkal, részképesség zavarral küzdenek.

Nevelőtestületi elhatározás és fenntartói döntés alapján a feladat ellátási kötelezettség az alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása kiterjed, az:

- Értelmi (enyhe fokban sérült),
- Beszéd fogyatékos,
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartászavarral) küzdő gyermekekre, tanulókra. (A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre)
- A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, segítésére.

A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg. Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembevételével történjen.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára az intézmény a szakértői véleményben szereplő óraszámokban, a megfelelő speciális végzettségű szakemberek bevonásával fejlesztést biztosít.

Feladatunk:

- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- A problémás területen lévő hátrányok csökkentése.
- A gyermekekhez igazodó rugalmas szerkezeti keretek biztosítása.
- A gyermek személyiségének harmonikus fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű - a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott - gyermekek óvodai nevelését végző óvoda, a nevelési programját az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint az e rendelet 1. számú mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak figyelembevételével készíti el, illetve fogadja el.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A fejlesztő tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő

fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta közreműködése szükséges.

A fejlesztő foglalkozás közös céljai és feladatai

- a) A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- b) A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- c) A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- e) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Fejlesztő tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- c) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota,

- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Indokolt esetben a nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészítheti.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata, a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- c) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- d) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- e) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- f) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

Integrált - nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük. Mint az együttnevelést vállaló intézmény többet vállalunk, magasabb értéket kínálunk a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget. Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítanunk kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,

- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,

- egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához alternatívákat keres,

- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,

- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező - gyógypedagógus/terapeuta - az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,

- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,

- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,

- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,

- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A mozgáskorlátozott gyermek

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet - végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás-rendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgás korlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák - és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerzettetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása. Az óvodában biztosítani kell - a gyermek állapotának megfelelően - az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

A *halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek* esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más - érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés - is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik.

Az *enyhén értelmi fogyatékos gyermek* fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségben, az utánozókéesség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex - az életkori sajátosságokat, a játékosság elvét szem előtt tartó - nevelési környezetben valósulhat meg.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Az óvoda nevelési programjának értékelése

A pedagógiai program elfogadása

A pedagógiai programot az igazgató készíti el, majd a nevelőtestület döntési jóváhagyásával válik érvényessé. Elfogadásakor, illetve módosításakor a szülők számára ki kell hirdetni és hozzáférhetővé kell tenni, melyet az intézmény helyben szokásos módon intéz. A programot nyilvánosságra hozzuk az évkezdő szülői értekezleten, ismertetjük beiratkozáskor, illetve elektronikus formában megtalálható az interneten, ugyanakkor elhelyezésre kerül a folyosón, ahol mindenki számára hozzáférhetővé válik.

A pedagógiai programot a szülői közösség véleményezheti, ill. az igazgatótanács is élhet a véleményezési jogával.

Értékelése:

Az óvoda nevelőtestülete és az igazgató közös munkája a Helyi Óvodai Pedagógiai Program megírása. Az elfogadása után minden csoportban bevezetésre kerül. Az igazgató feladata a program végrehajtásának átfogó ellenőrzése, elemzése, értékelése, melynek ütemét és a konkrét ellenőrzési szempontokat az éves munkaterv és az

ellenőrzési terv tartalmazza. A csoportlátogatások során összegyűlnek azok az ismeretek, amelyek arra utalnak, hogy mennyiben segíti a program a gyermek fejlődését, nevelését. Az ismeretek alapján az igazgató, a nevelőtestület segítik az egyes pedagógus munkáját a program célkitűzéseinek megvalósításában. Amennyiben szükséges, szakembereket is igénybe veszünk. Az óvodapedagógusok egymás gyakorlati munkáját segítsék a napi életből vett tapasztalatokkal, ötleteikkel, a hibákat tárják fel, ez okulásul szolgáljon másoknak is.

Az óvoda nevelési programját a bevezetés után egy év elteltével és öt év elteltével felülvizsgáljuk. Törvényi változás miatt is szükséges lehet a felülvizsgálat és a változtatás. Az értékelést a nevelőtestület tagjai végzik. A vizsgálat során a nevelés eredményességét és az elért fejlődési jellemzőket veszik alapul.

Legitimációs záradék

Nevelőtestület

A helyi óvodai pedagógiai programot elfogadom.

Albertirsa,

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Szülői szervezet

Véleményezési jogkört gyakoroltam az óvoda helyi pedagógiai programjának elfogadása előtt

Albertirsa,

.....Szülői szervezet vezetője

Igazgatótanács

Véleményezési jogkört gyakoroltam az igazgatótanács képviselőjében a helyi óvodai pedagógiai programról

Albertirsa,

.....Igazgatótanács képviselője

Fenntartó

Az Irsai Evangélikus Egyházközség, mint az óvoda fenntartója a helyi óvodai pedagógiai programot jóvá hagyom.

Albertirsa,

.....

Csádó Balázs
fenntartó képviselője

Függelék

Gyermekek fejlődésének nyomon követése, mérése:

Anamnézis

Kedves Szülők!

Köszönjük, hogy óvodánkat választotta!

Gyermeke közösségbe való beillesztéséhez, a gyermek mielőbbi megismeréséhez, kérjük az óvodába kerüléskor kérdőívünk kitöltését.

Húzza alá a gyermekére érvényes kifejezéseket, és válaszoljon a feltett kérdésekre.

A kitöltés dátuma:.....

GYERMEK NEVE:.....

Becenév:

Születési hely:

Idő:

Lakcíme:.....

TAJ száma:.....

Életkora az óvodánkba kerüléskor:éves hónapos

Járt-e már gyermekközösségbe, mennyi ideig:

bölcsőde.....

óvoda:

1. Családra vonatkozó adatok:

Apa neve:.....

Iskolai végzettsége, foglalkozása:

Jelenlegi munkahelye:.....

Anya: neve, leánykori neve:.....

Iskolai végzettsége, foglalkozása:.....

Jelenlegi munkahelye:.....

Együtt élnek-e a szülők:.....

Testvérek száma, kora, neme:.....

Lakásuk: - saját lakás – bérelt – egyéb:.....

Van-e a gyereknek külön szobája, vagy elkülönített
játsszósarka:.....

2. Egészségügyi háttér:

Szülés: koraszülés – normál lefolyású – császár – vákuum – egyéb
.....

Eddigi betegségek: - fertőző betegség - műtét - baleset - tartós betegség -

érzék vagy mozgásszervi károsodás --egyéb:.....

.....

.....
Van-e valamilyen betegségre kifejezett hajlama: igen --- nem

nátha - torokgyulladás – középfülgyulladás – hörghurut – bőrproblémák – hasmenés
– székrekedés –

egyéb:

A láz folyamata: - hirtelen - lassan - magas láz – lázgörcs - egyéb információ:

.....
.....

Allergia: igen --- nem

- étel – gyógyszer – pollen – poratka – egyéb:

Szobatisztaság: éjjel is szobatiszta igen --- nem

Önálló-e a WC használatban: igen --- nem

Alvása:

- alvásigénye: kevés - átlagos - nagy

- alvás minősége: nyugodt - nyugtalan - változó

- este időben lefekszik: igen - nem

- hol alszik el leggyakrabban: saját ágyába – szülővel – egyéb:

- ebéd után alszik-e: igen - nem - mindig - ritkán - gyakran - soha

- van-e az alváshoz valamilyen eszközre szüksége:

Milyen korban kezdett önállóan

járni:.....

Mikor kezdett el mondatokban

beszélni:.....

Jobbkezes, vagy

balkezes:.....

3. Étkezési szokások:

Étvágya: - jó - közepes - rossz - válogat

Étkezéskor önálló: - egyedül eszik - egyedül iszik - kanál használatban - villa

használatban - pohár használatban

Használ cumisüveget: igen nem

Sorolja fel azokat az ételeket, amelyeket gyermeke nem szeret:

.....
.....

4. Játék:

Hogy játszik legszívesebben?

egyedül – gyerekekkel – felnőttekkel – hangosan – szaladgálva – elmélyülten –
csendben

Hogy reagál rá, ha a játékát valaki elveszi?

sír – kiabál – panaszra megy – erőszakkal visszaveszi – nem érdekli – agresszív –
egyéb:

.....

Rangsorolja kedvenc játékait: (babázás, főzőcske, vonatozás, építés, kirakós,
labdázás, egyéb)

1.

2.

3.

4.

5.

Ragaszkodik-e nagyon valamely játékszeréhez? igen - nem

.....
.....

5. Érzelmi élete:

Húzza alá azokat a kifejezéseket, amelyek jellemzik gyermekét:

- jó kedélyű - nyugodt - kiegyensúlyozott - türelmes - érzékeny - sértődős - makacs - közömbös

- ingerlékeny - akaratos - dacos - visszahúzódó - mozgásigénye nagy - egyéb:

.....

Hogyan fejezi ki haragját:

- sír - kiabál - tárgyakat dobál - földhöz vágja magát - megüt másokat

- elbújik - egyéb:.....

Hogy nyugtatható meg leginkább:

- átölelve - ölben - simogatással - jó szóval - erélyesen - figyelmen kívül hagyva - egyéb:

.....

Vannak-e erős félelmei: igen vannak - nincsenek

- sötét - zaj - jármű - kutya - bogarak, rovarok - dörgés, villámlás - egyedüllét-- más:

.....

Van-e különleges, tartós szokása:

- ujjszopás - cumizás - Ruhadarab sodorgatása - körömrágás - egyéb:

.....

.....

Otthoni, a felnőttek által alkalmazott fegyelmezési módok:

- szóval meggyőzik - figyelmen kívül hagyják - haragot mutatnak - megszidják - megvonnak

tőle valamit - egyéb:

.....
Jutalmazási

módok:.....

Ha már járt közösségbe gyermeke, hogyan szokott be: - könnyen nehezen

Milyen a viszonya a számára ismeretlen

felnőttekkel: - könnyen barátkozik - visszahúzódó - félénk - bizalmatlan - barátságos - elutasító

- egyéb:

gyerekekkel: - könnyen barátkozik - visszahúzódó - félénk - bizalmatlan - barátságos - elutasító

- egyéb:

Történt-e valamilyen, a gyermek számára nehezen feldolgozható esemény a családban

- gyász - válás - „új szülő” - egyéb:

Mit szeretne még közölni a gyermekével

kapcsolatban:.....

.....
.....

BEMENETI ÉRTÉKEK FELJEGYZÉSEI

Gyermek neve:.....

Születési ideje:.....

Óvodai felvétel időpontja:.....

A vizsgálat időpontja:

A beszoktatás időszaka:

.....

Érzelmi élete:

.....

Társaihoz való viszonya:

.....

Személyiségére jellemző:

.....

Beszédére jellemző:

.....

Mozgására jellemző:

.....

Eszközhasználata:

.....

Önkiszolgálás területén:

.....

Öltözködés területén:

.....

Játékára jellemző:

.....

Kezdeményezéseken:

.....

I. Motoros képességek

I. 1. Nagymozgás	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
I. 1. a. Mozgásos feladatok kivitelezése, mozgásállapot	Harmonikus, pontos				
	Egyszerű mozgásokat kivitelez				

	Diszharmonikus, pontatlan				
I. 1. b. Mozgástempó	Gyors				
	Átlagos tempójú				
	Lassú				
	Túl mozgékony				
I. 1. c. Mozgáskoordináció	Összerendezett				
	Változó				
	Összerendezetlen				
I. 1. d. Egyensúlyérzék	Biztos				
	Változó				
	Bizonytalan				
I. 1. e. Ritmusérzék	Kialakult				
	Kialakulóban lévő				
	Kialakulatlan				
I. 2. Téri tájékozódás	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
I. 2. a. Saját testen	Kialakult				
	Részben kialakult				

	Kialakulatlan				
I. 2. b. Térben	Kialakult				
	Részben kialakult				
	Kialakulatlan				
I. 2. c. Síkban	Kialakult				
	Részben kialakult				
	Kialakulatlan				
I. 3. Finommotorika	Fejlettségi szint	3-4	4-5	5-6	6-7
		év	év	év	év
I. 3. a. Kezesség	Kialakult				
	Keresztezett				
	Kialakulatlan				
I. 3. b. Ceruzafogás	Szabályos, kialakult				
	Helytelenül rögzült				
	Görcsös, merev				
	Kialakulatlan				
I. 3. c. Rajz	Esztétikus, kifejező				
	Felismerhető				

	Nehezen felismerhető				
	Firka				
1. 3. d. írás mozgás	Egyértelműen felismerhető				
	Nehezen felismerhető				
	felismerhető				
1 3. e. Téma választása	önálló				
	változatos				
	Irányítást igényel				
	Biztatásra sem				

II. Szociális képességek

Képesség	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
II. 1. a. Kapcsolatteremtés felnőttekkel	Kezdeményező				
	Elfogadó				
	Elutasító, visszahúzódó				

II. 1. b. Kapcsolatteremtés gyermekkel	Kezdeményező				
	Elfogadó				
	Elutasító, visszahúzódó				
II. 2. Csoportban betöltött szerepe	Vezető szerepet tölt be				
	Átlagos				
	Peremhelyzetű				
II. 3. Alkalmazkodó képesség	Képes alkalmazkodni				
	Változó				
	Képtelen alkalmazkodni				
II. 4. a. Viselkedés óvodán belül	Megfelelő				
	Részben megfelelő, változó				
	Nem megfelelő				
II. 4. b. Viselkedés óvodán kívül	Megfelelő				

	Részben megfelelő, változó				
	Megfelelő				
II. 5. Önállóság	Személyi kontaktus nélkül is teljesít				
	Időnként személyi kontaktust igényel				
	Állandó személyi kontaktust igényel				
II. 6. Önbizalom	megfelelő				
	csekély				
II.7. Együtműködési képesség	Megegyezéssel együtműködésre képes				
	Hajlik az együtműködésre				
	Nem képes				

Egyéni fejlesztési tervek

Év	Fejlesztendő terület (Mit?)	A fejlesztés módszere (Hogyan?)	A fejlesztés eszköze (Mivel?)
----	-----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

3-4 év			
4-5 év			
5-6 év			
6-7 év			
Megjegyzések:			

III. Érzelmi, akarati képességek

Képesség	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
III. 1. Önértékelés, én-kép	Reális				
	Túlzott				
	Negatív				
III. 2. Önfegyelem, önkontroll	Kialakult				
	Részben kialakult				
	Kialakulatlan				
III. 3. Érzelmi állapot	Kiegyensúlyozott				
	Változó				
	Heves, szélsőséges				
	Agresszív, dacos				
	Visszahúzódó, szorongó				
III. 4. Tevékenységek- ben való részvétel	Kezdeményező				
	Együttműködő				
	Bekapcsolódó, alkalmazkodó				
	Passzív, nehezen				

	motiválható				
III. 5. Feladattudat	Huzamosan feladathelyzetben tartható				
	Gyakori motiválást igényel				
	Rövid ideig feladathelyzetben tartható				
	Feladathelyzetben nem tartható				
III. 6. Szabálytudat	Kialakult				
	Kialakulóban van				
	Kialakulatlan				
III. 7. Kudarctűrés	További teljesítményre ösztönzi				
	A kudarcot elviseli				
	Bezárkózik, feladja				
	Agresszivitással válaszol				
III.8. Konfliktuskezelés	Kompromisszumra kész				
	Kilép a helyzetből				
	Agresszívvá válik				

III. 9. Monotónia túrás	Feladat elvégzéséig tart				
	átlagos				
	Rövid idejű				
III. 10. Dicséret siker	Örömmel tölti el				
	Magabiztossá teszi				
	Elbizakodottá teszi				
	Közömbös irányta				

IV. Értelmi képességek

Képességek	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
IV. 1. Vizuális észlelés	Pontos				
	Pontatlan				
IV. 2. Akusztikus észlelés	Pontos				
	Pontatlan				
IV. 3 Tapintásos (taktilis, haptikus) észlelés	Pontos				

	Pontatlan				
IV. 4. Idő észlelés	Pontos				
	Pontatlan				
IV. 5. Figyelem Játék, tapasztalat szerzés során	Kitartó, összpontosításra képes				
	Változó				
	Könnyen terelődő				
	Rövid idejű				
IV. 6. Emlékezet	Megbízható				
	Változó				
	Megbízhatatlan				
IV.7. Képzelet, kreativitás	Gazdag				
	Átlagos				
	Szegényes				
IV.8. Gondolkodási szint	Elemi absztrakció				

	Szemléletes képszerű				
	Szemléletes cselekvő				
IV.9. Csoportosítás	Több szempont szerint				
	Egy szempont szerint				
	Nem képes csoportosítani				
IV. 10. Ok-okozati viszony	Bonyolult összefüggéseket felismer				
	Egyszerű összefüggéseket felismer				
	Nem ismeri fel				
IV.11. Számosság, számsor ismerete, számfogalom	Kialakult				
	Részben kialakult				
	Kialakulatlan				
IV.12. Általános tájékozottság	Tágabb környezetében is jól tájékozódik				
	Szűkebb környezetében				

	jól tájékozódik				
	Nem tájékozott				
IV. 13.	Önállóan képes				
Problémamegoldó képesség					
	rávezetéssel				
	segítséggel				

V. Nyelvi- kommunikációs képességek

képesség	Fejlettségi szint	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
V. 1.	Tiszta, érthető				
Beszéd állapot					
	Beszédhibás				
	Nehezen érthető				
V. 2.	érti				
Beszédértés					
	Részben érti				
	Nem érti				
V. 3.	Gyakran kezdeményez				
Beszédindíték, beszédkezdés					

	Kérdésekre válaszol, Beszélgetésekbe bekapcsolódik				
	Ritkán kezdeményez				
	Nem kezdeményez				
V. 4. Mondatszerkesztése , Összefüggő beszéd	Összetett mondatokban, Összefüggően beszél				
	Egyszerű tőmondatokat használ				
	Egyszavas mondatokban beszél				
V. 5. Nyelvhelyesség, grammatizmus	grammatikus				
	Időnként diszgrammatikus				
	diszgrammatikus				
V. 6. Szókincs / aktív- passzív/	Gazdag, kifejező				

	átlagos				
	Szegényes, hiányos				
V. 7. Hangerő	megfelelő				
	hangos				
	halk				
V. 8. Beszédtempó	Átlagos				
	Lassú				
	gyors				

SPECIÁLIS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Logopédiai megsegítés:				
Pszichológiai foglalkozás, terápia:				

Gyógypedagógiai fejlesztés:				
Fejlesztőpedagógiai megsegítés,				
Tehetséggondozás:				
Egyéb:				

Étkezés

	Nem jellemző	Előfordul	Jellemző
Asztal felé fordulva a széken ül			
Használ evőeszközt			

Helyesen használja az evőeszközt			
Tisztán étkezik			
Csendben étkezik			
Poharat megfelelően használja			
Naposi feladatokat helyesen látja el			

Öltözködés, vetkőzés

	Nem jellemző	Előfordul	Jellemző
Önállóan vetkőzik			
Felső ruházatának felvételével próbálkozik			
Felső ruházatát önállóan felveszi, de igazítást igényel			
Felső ruházatát önállóan felveszi, nem igényel igazítást			
Alsó ruházatának felvételével próbálkozik			

Alsó ruházatát önállóan felveszi, de igazítást igényel			
Alsó ruházatát önállóan felveszi, nem igényel igazítást			
Cipőt önállóan leveszi, de az átvételhez segítséget igényel			
Váltócipőt önállóan átveszi			
Cipőjét beköti			
Ruházatát helyére teszi			

Tisztálkodás: fogmosás, WC használat, kézmosás

	Nem jellemző	Előfordul	Jellemző
Fogkefét és poharát megtalálja és rendeltetésszerűen használja			
Fogmosás alkalmával a szükséges technikával			

igyekszik fogait ápolni /elő: le-föl (körkörösén), hátul: söprögetés/			
A fogkrémet fogmosásra használja			
Szívesen most fogat			
A WC-t önállóan, a megbeszél szokásoknak megfelelően használja			
WC papírt rendeltetés szerűen használja			
WC ülőkét szükség esetén le- és felhajtja			

Melléklet

Törvényi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2012. évi I. törvény Munka törvénykönyvéről
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 257/2000. (XII. 26.) kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 2016.01.01-i módosításaival
- Az adott év nevelési rendjéről szóló rendelet

- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- (Púétv.)2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról és annak végrehajtási rendeletei